

НАШ
ДЗЯДЗЯ ВАСЯ **5**

ЯК ЗРАЗУМЕЦЬ
ГАСЦЕЙ
З ПАДНЯБЕСНАЙ? **9**

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

19 СНЕЖНЯ 2018 г. СЕРАДА № 244 (28860)

ЛІЧБА ДНЯ

223 ТЫСЯЧЫ

за межніцаў пражывае зараз у Беларусі, з іх больш за 173 тысячы — грамадзяне, якія пастаянна жывуць тут і якія маюць від на жыхарства. Каля 50 тысяч маюць дазвол на часовае пражыванне тэрмінам да 1 года. Найбольшая колькасць замежнікаў пражывае ў Мінску — практычна 50 тысяч чалавек. З моманту ўвядзення бязвізавага ўезду замежнікі наведлі Беларусі 183,7 тысячы разоў, у тым ліку больш за 104,4 тысячы — з пачатку 2018 года. Іх асноўнымі мэтамі знаходжання ў нашай краіне з'яўляюцца прыватныя і службовыя справы, турызм. Вялікая колькасць замежнікаў штодня праязджае праз тэрыторыю Беларусі транзітам у краіны Еўрасаюза, Украіну і Расію.

Белыя пачынаюць і выйграюць

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

Дзевяцікласнік з Жодзіна чэмпіён Беларусі па шашках-100 Сцяпан ДАРОШЧАНКА — удзельнік чарговага Кубка па шашках, які праходзіў у сталічнай бібліятэцы № 20.

КОРАТКА

• Беларускія школьнікі сабралі і перадалі для далейшага паўторнага выкарыстання 1163 тоны макулатуры падчас рэспубліканскай акцыі-конкурсу «Макулатура ў перапрацоўцы. Наш клопат, а не янота».

• Бабруйская «Славянка» павялічыла вытворчасць скуранага адзення больш чым у пяць разоў.

• Каткі з асвятленнем, пункты харчавання, завострвання канькоў і пракату інвентару адкрыюцца ў кожным раёне беларускай сталіцы.

• Мінскі метрапалітэн 1 студзеня 2019 года будзе працаваць да 4.00.

• У дарожна-транспартным здарэнні, якое адбылося ў Смаленскай вобласці 17 снежня, загінулі дзве беларускі 1960 і 1965 гадоў нараджэння.

Мясцовая ініцыятыва

ЕШ, СПЯВАЙ, ВЯЖЫ

Маладзечна прэтэндуе на званне беларускай сталіцы стрыт-фуду

Пакуль мінскія кавярні і рэстараны спаборнічаюць між сабой за званне ўладальніка самага моднага інтэр'ера, рэгіянальныя аб'екты грамадскага харчавання робяць стаўку на якасную ежу і адпачынак для ўсіх. Доказ гэтаму — маладзечанская «Вуліца стрыт-фуду», куды паласавацца смакатой прыязджаюць нават мінчане. Карэспандэнт «Звяды» ацаніла гастронамічны патэнцыял горада і грамадскія ініцыятывы мясцовых жыхароў.

ТЭРЫТОРЫЯ СМАКУ

У зімовым паветры водар печыва і кавы па-асабліваму прыцягальны. Менавіта ён падказаў мне дарогу да

месца, якое ні ў якім разе нельга пакізаць дзяўчатам, што сядзяць на дыеце. Бургерная, сушы-бар, пякарня, чабурэчная, вафл-бар, шаўрмічная...

СТАР. 8

Перадсвяточнае

ДЗЕД МАРОЗ ТЫ РАЖУЕЦЦА

У Гродзенскай вобласці рэзідэнцыі казачнага персанажа з'явіліся амаль у кожным раёне

Не ўсе маюць магчымасць паехаць у Белавежскую пушчу, а дзеці (ды і дарослыя таксама) хочучь цудаў і сустрэчы з Дзедам Марозам. Таму ўпраўленнем культуры Гродзенскага аблвыканкама было прапанавана пашырыць адрасы зімовага чараўніка. Іх зараз налічваецца шаснаццаць. Важны аргумент на карысць мясцовых рэзідэнцый — актывізацыя зімовага сямейнага адпачынку, магчымасць цікава правесці час бацькам з дзецьмі. Тым больш што навагоднія святы — працяглы адрэзак часу, які ахоплівае школьныя канікулы.

Агульная справа

Падрыхтоўкай рэзідэнцый заняты розныя службы: гэта і работнікі культуры, і камунальнікі, і лясная гаспадарка. Задзейнічаны летнікі, цэнтры рамёстваў, экалагічныя цэнтры, лягасы. З гэтага выцякаюць і асаблівасці ў арганізацыі кожнай такой рэзідэнцыі.

СТАР. 12

ISSN 1990 - 763X

Кожны дзень – са «Звездой»!

Усім, хто падпісаўся на I квартал або I паўгоддзе 2019 года, — у падарунак 4 календары — маляўнічы насценны, рэлігійны, народны і мясцовы

«КАЛІ БУДЗЕ РЕЗУЛЬТАТ?»

З такім пытаннем Прэзідэнт Беларусі і Нацыянальнага алімпійскага камітэта Аляксандр Лукашэнка звярнуўся да ўдзельнікаў нарады па пытаннях развіцця летніх відаў спорту. У Нацыянальным алімпійскім камітэце была прааналізаваная работа галіны і абмеркаваны праблемныя моманты.

«Развіццё спорту заўсёды было і застаецца нязменным прыярытэтам нашай дзяржаўнай палітыкі», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Прэзідэнт адзначыў: «Будзем шчырымі: у летніх відах гэты рэзультат не той, на які краіна мае права разлічвацца з улікам узроўню падтрымкі ў гэтай сферы», — заўважыўшы, што годна выступаюць толькі каманды па веславанні на байдарках і каное, скачках на батуче, некаторых відах барацьбы, нядрэнна правялі сезон тэнісісткі. «А стральба, гімнастыка, лёгкая атлетыка, фехтаванне, веславанне акадэмічнае, плаванне? — задаў пытанне прысутным. — Чаму гэтыя традыцыйна моцныя для нас віды спорту толькі зрэдку трапляюць на п'едэстал сусветных прэстыжыстаў? Гульнявыя віды, мяркуючы па ўсім, увогуле туды не імкнуцца».

Спорт — гэта не латарэя, і за кожнай перамогай стаіць вялікая праца многіх прафесіяналаў. «Рэзультат складаецца з рашэння канкрэтных сістэмных пытанняў, па якіх неаднойчы даліся даручэнні, у тым ліку на нарадзе па зімовых відах спорту ў красавіку гэтага года, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Неабходна забяспечыць максімальную эфектыўнасць дзяржаўных укладанняў у галіну. Калі вызначыліся з прыярытэтнымі відамі спорту — значыць, менавіта туды трэба накіроўваць асноўныя рэсурсы як людскія, так і матэрыяльныя. Прычым рух павінен быць сінхронным на ўсіх узроўнях і ва ўсіх аспектах: у падрыхтоўцы кадраў, спецыялізацыі спартыўных школ, інфармацыйным суправаджэнні і фінансаванні».

Прэзідэнт нагадаў, што ўжо была пастаўлена задача забяспечыць спартыўныя школы інвентаром і абсталяваннем,

звярнуў увагу на спартыўную інфраструктуру. Міністру спорту даручана навесці ў гэтых пытаннях парадак.

Яшчэ адна тэма ў галіне — трэнеры. «У асобных відах спорту за апошнія дзесяцігоддзі падрыхтавана ў паўтара-два разы больш трэнераў, чым сёння працуе. Дзе астатнія?» — запытаў кіраўнік дзяржавы. «Відавочна, што маладыя спецыялісты застаюцца там, дзе кіраўнік праяўляе зацікаўленасць і стварае ўмовы для працы і жыцця. На плячах трэнера ляжыць асноўная адказнасць за пошук, адбор, падрыхтоўку і матывацыю будучых чэмпіёнаў. З іншага боку, ствараючы для трэнера неабходныя ўмовы, трэба налагодзіць эфектыўны кантроль за яго работай, за ўлікам тых, хто займаецца ў спартыўных школах», — сказаў Прэзідэнт.

Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка пацікавіўся, як працуюць спартыўныя федэрацыі. Таксама ён сказаў, што неабходна забяспечыць спартсменаў топ-узроўню ўсім неабходным, каб яны паказвалі вынікі. Аднак падрабязней спыніўся і на праблеме допінгу: «Хачу папярэдзіць: ніякіх забароненых метады і прэпаратаў. Гэта неабходна выключыць раз і назаўсёды. Тым больш устаноўлена крымінальная адказнасць за гэта. Адзін антыдопінгавы скандал — і пакутуюць уся краіна і ўсе віды спорту. Вы ведаеце, як пільна за гэтым назіраюць».

Гаворачы пра медыцынскае і навукова-метадычнае суправаджэнне спорту, Прэзідэнт адзначыў, што ў сакавіку наступнага года плануецца адкрыць новы будынак Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру спорту.

Кіраўнік дзяржавы таксама звярнуў увагу на тое, што падчас тэлетрансляцый відаў пустэя трыбуны. На яго думку, не трэба «заганяць» туды людзей. Гэта пытанне да арганізатараў — лепш прапанаваць гэтыя білеты тым, хто не можа іх набыць, — пенсіянерам, людзям з інваліднасцю, дзецям са шматдзетных сем'яў, каб яны маглі пабываць на такіх мерапрыемствах.

«Наперадзе два важныя экзамены — другія Еўрапей-

скія гульні і Алімпіяда ў Токіа ў 2020 годзе. Для якаснай падрыхтоўкі да гульняў ужо многае зроблена, але ёсць і нявырашаныя пытанні. Неабходна прывесці ў парадак спартыўную інфраструктуру, улічыць усе нюансы, звязаныя з лагістыкай, харчаваннем, медыцынскім суправаджэннем, гарантаваннем бяспекі ўдзельнікаў і гасцей гульняў. Прадумаць усё да дробязей», — звярнуў увагу Прэзідэнт. Ён дадаў: «Гэта маштабнае мерапрыемства, да якога будзе прыцягнута пільная ўвага мільёнаў бальельшчыкаў. Па ім будучы судзіць аб нашай краіне. Але не менш важны і спартыўны рэзультат. На хатніх арэнах, пры падтрымцы беларускіх гледачоў нашы атлеты проста абавязаны прадэманстраваць свае найлепшыя здольнасці». Тое ж самае датычыцца і Гульняў у Токіа. «На род стаміўся чакаць рэзультатаў у гэтай сферы», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

Міністр спорту і турызму Сяргей Кавальчук адзначыў, што ў краіне развіваюцца 32 летнія віды спорту. Пасля яго выступлення Аляксандр Лукашэнка зноў звярнуў увагу на галоўнае пытанне: «Калі будзе рэзультат?» Сяргей Кавальчук паабяцаў, што годны рэзультат будзе на адным з найбольш важных стартах наступнага года — другіх Еўрапейскіх гульнях.

Рэктар БДУФК Сяргей Рэпкін раскажаў пра ўзровень падрыхтоўкі трэнераў. Гэта тэма разам з выхаваннем маладых спартсменаў стала адной з асноўных на нарадзе. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што змена пакаленняў павінна праходзіць незаўважна.

Галоўны трэнер зборнай Беларусі па мастацкай гімнастыцы Ірына Ляпарская працягнула хвалюючую тэму выхавання маладых трэнераў, адзначыўшы праблему ў сваім відзе спорту. На яго думку, ні новыя палацы, ні пошук таленавітых дзяцей не дапаможа, калі няма каму вучыць. А пакуль існуе такі прабел: дзяўчаты, якія хочуць трэніраваць у мастацкай гімнастыцы, ідуць у БДУФК, але не маюць магчымасці адначасова працаваць з першага курса. За чатыры гады ва ўніверсітэце яны сыходзяць у сумежныя напрамкі, дзе працуюць і не вяртаюцца трэніраваць у прафесійны спорт. Ірына Ляпарская папрасіла разгледзець магчымасць, каб маладыя спартсменкі, якія завяршаюць сваю кар'еру, маглі б адразу пасля школы станавіцца памочнікамі трэнера ці трэнерамі-стажорамі, каб выбудаваць вертыкаль падрыхтоўкі. Алена Скрыпель, старшыня Беларускай асацыяцыі гімнастыкі, падтрымала яе ў гэтым пытанні. Размова ідзе пра роўныя магчымасці, бо інакш няма зацікаўленасці для трэнераў ісці ў вялікі спорт. Больш лёгкі і прыбытковы варыянт — стварыць ІП. Там менш адказнасці ды большы заробкі. У такіх арганізацыі і сыходзяць маладыя трэнеры. Прэзідэнт даручыў разабрацца з гэтым.

Падводзячы вынікі, кіраўнік дзяржавы адзначыў, звяртаючыся да ўдзельнікаў нарады: «Мы з вамі дамовіліся: ёсць рэзультат — ёсць работа. Няма рэзультату — гарантую, што вы будзеце шукаць працу за межамі Беларусі. Не таму, што вы не далі рэзультат, а таму, што дрэнна ставіцеся да выканання сваіх службовых абавязкаў».

Надзея АНІСОВІЧ.

Парламенцкі дзённік

Што будучы бюджэт рыхтуе

Павышэнне пенсій, заробкаў, дапамогі шматдзетным сем'ям — у першым чытанні

дэпутаты разгледзелі галоўны фінансавы дакумент года

Не толькі «сацыялка», але і пагазненне даўгоў (што ўплывае на сусветны імідж краіны) стала прыярытэтам праекта закона. Акрамя бюджэтнага пакета, яшчэ дзясяткаў законапраектаў разгледзела Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь на пасяджэнні пятай сесіі.

Дзяржаўная «кішэня»

Бюджэт 2019 года складзе 23,7 млрд рублёў пры расходнай частцы — 22 млрд. Акрамя таго, пастаўлена задача забяспечыць сярэдні заробак у бюджэтнай сферы да канца наступнага года ў суадносінах 80 % да сярэдняга па краіне.

Сцэнарый бюджэту на наступны год, па словах першага намесніка міністра фінансаў Юрыя Селіверстава, такі: тэмп росту ВУП 102,1 %, інфляцыя 5,3 %, цана нафты, закладзеная ў бюджэт, — 60 долараў за барэль.

Паводле слоў старшыні Пастаянай камісіі па бюджэце і фінансах Людмілы ДАБРЫНІНАЙ, бюджэт 2019 года мае свае асаблівасці. «Мы заўсёды падкрэсліваем, што бюджэт захоўвае сваю сацыяльную накіраванасць, — сказала яна. — У прыватнасці, прадугледжваецца рост зароботнай платы ў бюджэтнай сферы».

Акрамя павелічэння зароботнай платы, у прыярытэце падтрымка шматдзетных сем'яў, грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў. На адукацыю ў наступным годзе будзе выдзелена амаль на 15 % больш грошай, чым у 2018-м, на ахову здароўя — на 12,6 %. У цэлым з бюджэту на гэтыя мэты прадугледжваецца 6,4 і 5,4 млрд рублёў.

«Што датычыцца пенсій, то пастаўлена задача на 2019 год выйсці на суадносіны 40 % да сярэднямесячнай зароботнай платы. Для гэтага сярэднегадавы тэмп росту пенсій складзе больш за 114 %. Адпаведна, будзе пераразлік пенсій, якія ўвязаны з бюджэтам пражыткавага мінімуму, — гэта штоквартальны пераразлік. Таксама прадугледжаны рост дапамогі сем'ям, якія выходзяць з дзяцей», — прайнфармавала міністр працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь Ірына КАСЦЕВІЧ.

Змяняюцца падыходы да фінансавання і падтрымкі рэальнага сектара эканомікі. Як паведаміла Людміла Дабрыніна, на 10 % скарачана ў бюджэце менавіта гэтая падтрымка. Вызваленыя сродкі накіроўваюцца на фінансаванне сацыяльнай сферы. «Сёння акцэнт ставіцца на павышэнне эфектыўнасці работы дзяржсектара. Шмат зроблена ў мінулыя гады па мадэрнізацыі канкрэтных галін, і сёння ўжо ёсць аддача», — адзначыла старшыня камісіі.

Прыярытэтам таксама з'яўляецца пагазненне ўнутранага і знешняга даўгу. На гэта выдаткоўваецца 5,7 млрд рублёў і часткова пойдзе прафіцыт бюджэту. На закрыццё даўгоў плануецца накіроўваць увазныя мытныя пошліны на нафтапрадукты. На канец 2019 года дзяржадоўг складзе 55,1 млрд рублёў (або 41,6 % да ВУП пры крытычным значэнні 45 %).

На субсідаванне «камуналкі» накіроўваецца 541 млн рублёў з улікам павышэння тарыфаў. На развіццё сельскай гаспадаркі плануецца выдаткаваць 863,3 млн рублёў.

Усе звышпланавыя даходы бюджэту пры ўмове работы эканомікі павялічаныя сцэнарый будучы акумуляваныя ў рэзервовым фондзе кіраўніка дзяржавы. Такія сродкі накіроўваюцца на найбольш значныя сацыяльныя праекты рашэннем Прэзідэнта.

Дэпутаты звярнулі ўвагу на сітуацыю з падатковым манеўрам Расійскай Федэрацыі. У даходах бюджэту кампенсация з боку Расіі не прадугледжана. Бюджэт сфарміраваны па даходах, як і ў мінулыя гады. Сцэнарый сёння базавы і адаптаваны пад развіццё эканомікі краіны.

Навацыі

Падатковага кодэкса

Прыпыненне аперацый на рахунку, згодна з абноўленым дакументам, будзе праводзіцца зыходзячы з добрасумленнасці плацельшчыка. Калі ён на працягу паўгоддзя адказна выконваў абавязкі, яму дадуць час для пагазнення даўгу 5—10 дзён. Таксама ўрэгуляваныя пытанні спагнання дэбіторскай запазычанасці, налічэння пені, удакладнення тэрмінаў і перыядаў правядзення залікаў па падатках.

«Мы ведаем, што існуе шэраг праблем у гаспадарчай дзейнасці, калі прыпыненне аперацый па рахунках блакуе ўсю дзейнасць прадпрыемстваў. Гэтыя пытанні ўрэгуляваны. Падатковыя органы пайшлі насустрач бізнесу», — паведаміла намеснік старшыні Пастаянай камісіі па бюджэце і фінансах Людміла НІЖЭВІЧ.

Вырашана адна з галоўных задач, якая была пастаўлена Прэзідэнтам, — дакумент, нягледзячы на яго аб'ём, просты ў выкарыстанні, лічыць дэпутат. Былі выключаны няўзгодненасці, няяснасці. Для гэтага, па словах Людмілы Ніжэвіч, сістэмна прапрацаваны раздзелы, часткі і артыкулы.

«Гэты дакумент — вынік працы вялікага калектыву супрацоўнікаў дзяржаўных органаў з прыцягненнем бізнес-супольнасці, незалежных экспертаў. Гэта дакумент прамога дзеяння, прыняцце падзаконных актаў для рэалізацыі нормаў, закладзеных у праекце Падатковага кодэкса, не спатрэбіцца. Шэраг нормаў, якія раней рэгуляваліся рашэннем Прэзідэнта, уключаны ў Падатковы кодэкс», — сказала дэпутат.

Перагледжаныя пытанні, звязаныя з інвестыцыйнымі вылікамі па падатках на прыбытак, па павышэнні каэфіцыента на маёмасныя падаткі ў адносінах да незавершанага будаўніцтва — з 2020 года каэфіцыент будзе не 2,5 %, а 2 %. Аднянецца з 2019 года павышаючы каэфіцыент за неэфектыўнае выкарыстанне маёмасці.

Яшчэ аб інвестыцыях

Таксама дэпутаты расказалі аб працы ў кірунку развіцця прыцягальнага інвестыцыйнага клімату. Асноўным новаўвядзеннем закона аб інвестыцыях і прыватызацыі з'яўляецца дадатковая абарона правоў уласнасці інвестараў пры ўкладанні сродкаў у эканоміку Рэспублікі Беларусь. Для гэтага вызначаны парадак кампенсаций маёмасці ў выпадку нацыяналізацыі і рэвізіцыі і працэдура замацавання ў інвестыцыйных дагаворах магчымасці разгляду спрэчак у міжнародных судах.

Усяго на пасяджэнні разгледзелі звыш дзесяці законапраектаў у першым і другім чытанні: аб пытаннях пільнага водазбеспячэння, рэгістры насельніцтва і гарантаванні пагранічнай бяспекі. Акрамя таго, ратыфікавалі пагадненні аб гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве паміж ЕАЭС і КНР, часовае пагадненне, якое вядзе да стварэння зоны свабоднага гандлю паміж ЕАЭС і Іранам.

Марыя ДАДАЛКА.

Каментарый у тэму

Сяргей КАВАЛЬЧУК, міністр спорту і турызму Беларусі:

— Крытыка прагучала ў адрас і Міністэрства спорту, і федэрацыі. Яна справядлівая, таму што самая важная мерка нашай дзейнасці — гэта рэзультат. На жаль, рэзультату сёння няма. Глядзім хакей, бачым, як выступае мінскае «Дынама», бачым, як выступае зборная наша па хакеі на ўсіх узроўнях. Грошы ўкладваюцца ў спорт вялікія, а аддачы ад гэтага няма. Нам неабходна працаваць, працаваць і працаваць для таго, каб выйсці з гэтага становішча.

Вадзім ДЗЕВЯТОЎСКІ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы:

— Прэзідэнт вельмі справядліва пытае пра рэзультат, бо тая ўвага, якую аддае дзяржава, многім краінам нават не снілася. Таму, вядома, людзі чакаюць вынікаў. Я сам памятаю, калі быў спартсменам, якую радасць людзі выказвалі, калі прыязджаў у Наваполацк да землякоў. Такі гонар, што беларус стаяў на Алімпійскім п'едэстале.

Ірына ЛЯПАРСКАЯ, галоўны трэнер зборнай Беларусі па мастацкай гімнастыцы:

— Вельмі рада, што мяне пачулі. Гэта не мая асабістая праблема, а праблема будучыні беларускага спорту, і не толькі майго віду. Я думаю, што ўсюды ёсць такая праблема, што трэба зацікавіць спартсменаў застацца ў спорце, стаць добрым трэнерам і прыносіць славу радзіме. Але вельмі цяжка нам іх пакінуць трэнерамі, таму сёння мне прыйшлося папрасіць кіраўніка дзяржавы зрабіць хоць бы такія нязначныя папраўкі, каб дазволіць ім працаваць па заканчэнні спартыўнай кар'еры трэнерамі, не чакаючы атрымання вышэйшай адукацыі. Калі гэта будзе зроблена, я буду вельмі рада. У мяне ёсць такія дзяўчаткі, якія хочуць стаць трэнерамі, але чакаць чатыры гады ні яны, ні я не можам.

Кветка перамог ці кветка шчасця?

1:8 — найлепшы ігравы фільм і самы адзначаны лаўрэат першай Нацыянальнай кінапрэміі Беларусі

Але якія могуць быць падлікі? Усё толькі пачынаецца... Прыкладна такі настрой панаваў у Доме кіно 17 снежня. Дата сімвалічная і шчаслівая: дзень нараджэння беларускага кіно супаў з фіналам рэспубліканскага конкурсу «Нацыянальная кінапрэмія Беларусі».

Старшыня журы конкурсу загадчыца кафедры літаратурна-мастацкай крытыкі факультэта журналістыкі БДУ кінакрытык Людміла Саянкова-Мельніцкая ўпачатку нагадала, што прэмія выпявала ў актыўных абмеркаваннях і спрэчках, і ў гэтай неабякаваасці таксама ёсць добры знак для беларускага кіно: «Кінапрэмія сапраўды патрэбна, таму што, з аднаго боку, будзе даваць стымул нашым кінематаграфістам, а з другога, аб'ядноўваць нас. Мне здаецца, што гэтая прэмія будзе жыць і завяёўваць аўтарытэт, калі здолее стаць максімальна справядлівай і сумленнай».

Сёлета на ўдзел у конкурсе паступіла 167 заявак. Па выніках першага тура было абрана 112 удзельнікаў. Але шмат хто адзначаў, што насамрэч колькасць фільмаў, якія былі зняты ў Беларусі за апошні час і маглі б разглядацца ў конкурсе, значна большая, як і большай магла б быць прысутнасць работ незалежных студый. А тое, што ў іх ёсць шанец быць заўважанымі і адзначанымі, цяпер зразумела. Першую ў гісторыі Нацыянальную прэмію за «Найлепшы ігравы фільм» атрымала карціна незалежных кінастваральнікаў «Унутры сябе» (рэжысёр Сяргей Талыбаў).

Сваю кветку-прэмію ў намінацыі «Найлепшая рэжысёрская работа» атрымаў Аляксандр Анісімаў за фільм «Сляды на вадзе» (вытворчасць студыі «Беларусь-фільм»). Стужка, што расказвае аб працы міліцыі ў пасляваенных гадах, стваралася ў складаных умовах, растлумачыў рэжысёр: усяго за чатыры месяцы, а кіно так здымачна не павінна. О цуд! Подзвіг здымачнай групы быў адзначаны: усяго 13 намінацый

Рэжысёр Аляксандр АНІСИМАЎ атрымлівае ўзнагароду за стужку «Сляды на вадзе».

у першым рэспубліканскім конкурсе «Нацыянальная кінапрэмія Беларусі». У васьмі з іх мастацкі фільм адзначаны перамогамі. Акрамя рэжысёра, быў адзначаны Дзмітрый Рудзь — «Найлепшая аператарская работа», і адразу два выканаўцы мужчынскіх роляў: Пётр Юрчанкоў за выкананне найлепшай галоўнай мужчынскай ролі адзначаны пасмартна, Арцёма Курэня журы вылучыла ў намінацыі «Найлепшы дэбют у кіно». Свае статуэткі атрымалі мастак па касцюмах у фільме «Сляды на вадзе» Наталля Сардарава, кампазітар Віктар Капыцько, што стварыў музыку. Вольга Рашэтнікава забяспечыла найлепшы мантаж, Уладзімір Сухадолаў стаў найлепшым гукарэжысёрам.

Фільм «Сляды на вадзе» магла паглядзець даволі шырока аўдыторыя: яго паказвалі па тэлебачанні. Але за найлепшы тэлесерыял у ігравой форме прадугледжана асобная ўзнагарода, і яе атрымаў рэжысёр шматсерыйнага фільма «Ой, ма-мач-кі!-2» Іван Паўлаў, адзначыўшы, што кіно — гэта ўсё ж камандная гульня. Адным з асноўных гульцоў у гэтай камандзе стала артыстка Вера Палякова-Макей. Журы прысудзіла ёй нацыянальную прэмію за выкананне найлепшай галоўнай жаночай ролі.

Выканаўцу найлепшай жаночай ролі другога плана так-

сама заўважылі ў тэлесерыяле: Валянціна Гарцуева адзначана за працу ў фільме «Снайпер. Афіцэр СМЕРШ». Акцёр Віктар Васільеў, старшыня Саюза кінематаграфістаў Беларусі, атрымаў сваю статуэтку Нацыянальнай кінапрэміі Беларусі за найлепшую мужчынскую ролю другога плана, выкананую ў тэлефільме «Вокны дома твайго».

Узнагарода стваральнікам найлепшага ігравого фільма «Унутры сябе».

Сярод кароткаметражных фільмаў адзначаны «Апошні шанец» рэжысёра Ігара Васільева. З перамогай у намінацыі «Найлепшы фільм у неігравой форме» трэба віншаваць Настасю Мірашнічанку, рэжысёра яшчэ адной незалежнай

стужкі «Дэбют». Тры ўзнагароды атрымалі творцы-аніматары, прычым дзве з іх — у намінацыях, дзе канкуруюць даваляюцца з работамі як ігравымі, так і дакументальнымі. У выніку ўзнагарода за найлепшы сцэнарый — у Дзмітрыя Якутовіча за працу над стужкай «Баявая машына». Найлепшую работу мастака-пастаноўчыка ўбачылі ў карціне «Марк Шагал. Пачатак», узнагароду атрымала Ала Мацюшэўская. Найлепшым фільмам у анімацыйнай форме прызнаны «Валчышка» рэжысёра Ігара Волчака: аднаго з мэтраў кіно зала вітала вельмі шчыра.

Як і тых, хто атрымліваў узнагароды за шматгадовую працу ў гонар айчынага кіно. Як рэжысёр Валерый Рыбараў, якога адзначылі за выдатны ўнёсак у беларускі кінематограф. Што ёсць кіно як працукцыя і кіно як з'ява і на што здольнае кіно як мастацтва, разважаў народны артыст Беларусі Уладзімір Гасцюхін, атрымліваючы Нацыянальную кінапрэмію за ўнёсак у замежны кінематограф, падкрэсліўшы: кіно — гэ-

та справа асоб, якія выкладваюцца як прафесіяналы і робяць гэта шчыра і сумленна. Калі ўсе складнікі збіраюцца, атрымліваецца кіно як з'ява. Якую ўсе так чакаюць у будучыні...

Ларыса ЦІМОШЫК.
Фота Кастуся ДРОБАВА.

3 нагоды

ЛЁС

ЦЭЛАГА ПАКАЛЕННЯ!

Гэтымі днямі Беларускі саюз журналістаў святкуе 60-годдзе. Словы ўдзячнасці за шматгадовую прафесійную працу, узнагароды і кветкі, абдымкі і прывітанні старых сяброў, згадкі пра самыя складаныя часы і гонар за поспехі адно аднаго — вось толькі невялікія штрыхі да святкавання.

Фота Ганны ЗАПІСАВІЧ.

З юбілеем творчы саюз павіншаваў Аляксандр Лукашэнка. Віншаванне зачытаў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір Жаўняк.

На ўрачыстасці, якая адбывалася ў актавай зале Дома прэсы, не раз згадваліся складаныя часы, калі, здаралася, газеты выходзілі з рызыкай для жыцця тых, хто іх рабіў. Пра гэта нагадаў і міністр інфармацыі Аляксандр КАРЛЮКЕВІЧ:

— Можна згадаць імя Уладзіміра Амелянюка, Міхаіла Барашкава ды многіх іншых рэдактараў, якія выпускалі газеты падпольна. А ўсяго ў нашай краіне ў час Вялікай Айчыннай вайны выходзіла 162 газеты — гэта ўнікальны факт. Наш супольны грамадскі творчы саюз — гэта арганізацыя, якая павінна кансалідаваць нас з усімі калегамі. А яшчэ, самае галоўнае — кансалідаваць вопыт грамадства ў дасягненні тых высокіх задач, якія павінны быць скіраваны на гуманітарнае развіццё нашай краіны, на той прагрэс, да якога імкнёмся, на ідэі міралюбства, якія прагучалі на самых розных мінскіх пляцоўках і былі пацверджаны не толькі словамі, але і канкрэтнымі дзеяннямі.

Старшыня Беларускага саюза журналістаў Анатоль ЛЕМЯШОНАК (на фота) адзначыў:

— Для нас гэта прыгожая дата. На сённяшні дзень у Беларускім саюзе журналістаў 2268 сяброў. Гэта — моцная армія, эліта беларускай журналістыкі.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ЗША прызналі безабароннасць перад гіпергукавай зброяй Расіі і Кітая

Злучаныя Штаты не валодаюць магчымасцямі для абароны ад гіпергукавай зброі, распрацоўку якой вядуць Расія і Кітай. Такую выснова змяшчаецца ў дакладзе галоўнага кантрольна-рэвізыйнага органа Кангрэса ЗША — упраўлення па падсправаздачнасці ўрада, паведаміў тэлеканал Fox News. «Кітай і Расія вядуць работы па стварэнні гіпергукавай зброі, паколькі яе хуткасць, вышыня дзеяння і маневранасць дазваляюць абысці большасць сістэм проціракетнай абароны і яна можа ўжывацца для ўзмацнення магчымасцяў нанясення ўдару вялікай далёкасці з выкарыстаннем як звычайнага, так і ядзернага ўзбраення. Мер процідзеяння гэтаму цяпер няма», — адзначаецца ў справаздачы. Раней міністр абароны ЗША Джэймс Мэціс заяўляў, што распрацоўка гіпергукавай зброі і сродкаў абароны ад яе сталі для ўзброеных сіл ЗША на дадзеным этапе галоўным прыярытэтам. Пры гэтым кіраўнік Стратэгічнага камандавання ўзброеных сіл ЗША генерал Джон Хайт адзначаў, што Расія і Кітай апыраджаюць Злучаныя Штаты па шэрагу кірункаў распрацоўкі гіпергукавай зброі. У кастрычніку першы намеснік міністра абароны ЗША Патрык Шанахан паведаміў аб тым, што Злучаныя Штаты актыўна працуюць над стварэннем гіпергукавых узбраенняў і пачнуць праводзіць іх выпрабаванні хутчэй, чым таго можна было чакаць.

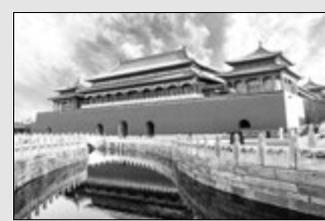
Складзены рэйтынг краін свету па ўзроўні дабрабыту

Эксперты кансалтынгавай кампаніі BCG склалі рэйтынг краін з самымі высокімі паказчыкамі індэкса дабрабыту па выніках 2018 года. Першае месца заняла Нарвегія з валавым нацыянальным даходам (ВНД) на душу насельніцтва 82 390 долараў. На думку экспертаў кампаніі, гэта скандынаўская дзяржава мае развітую змешаную эканоміку, паспяхова сельскую гаспадарку, вельмі высокі ўзровень жыцця ў параўнанні з іншымі еўрапейскімі краінамі і прадуманую сістэму сацыяльнага забеспячэння, перадае vestifinance.ru. Другое месца ў Швейцарыі (ВНД — 81 240 долараў). 3-за невялікай тэрыторыі краіны і высокай спецыялізацыі працы ключавымі эканамічнымі рэсурсамі тут з'яўляюцца прамысловасць і гандаль. Пры гэтым краіна — лідар па ачыстцы золата, а яе эканоміка — адна з найбольш стабільных у свеце. Замыкае першую тройку Ісландыя (ВНД — 56 790 долараў). У гэтай краіне актыўна развіваюцца біятэхналогіі, турызм, банкаўскі бізнес і інфармацыйныя тэхналогіі. Акрамя таго, адбываецца інтэнсіўная дыверсіфікацыя прамысловасці на аснове таннай аднаўляльнай энергіі. Таксама нядаўна ўрад Ісландыі абвясціў аб маштабнай праграме па будаўніцтве алюмініевых заводаў. У топ-10 краін свету з самым высокім дабрабытам таксама ўвайшлі Люксембург, Данія, Швецыя, Сінгапур, Фінляндыя, Аўстрыя і Нідэрланды.

Пекінскі Забаронены горад стаў самым наведвальным музеем свету

Забаронены горад, колішняя імператарская зімовая рэзідэнцыя, а цяпер комплекс Гугун («Старажытны палац»), стаў самым наведвальным музеем свету. Як паведаміла Цэнтральнае тэлебачанне Кітая, на мінулым тыдні ён прыняў 17-мільённага сёлетняга наведвальніка, што на 6,25 працэнта больш за паказчык мінулага года. Па даных адміністрацыі музея, найбольшую частку гасцей складаюць прадстаўнікі моладзі да 30 гадоў — да гэтай катэгорыі адносіцца каля 40 працэнтаў наведвальнікаў, яшчэ каля 24 працэнтаў прыпадае на людзей ва ўзросце ад 30 да 40 гадоў. Забаронены горад абмежаваў максімальную колькасць наведванняў да 80 тысяч чалавек у дзень. Гэтая мера дзейнічае ўжо на працягу двух з паловай месяцаў для таго, каб гарантаваць захаванасць архітэктуры і экспанатаў музея. У гэтым годзе асабліва папулярнасць сярод гасцей Забароненага горада набылі каты, якія жывуць на тэрыторыі імператарскай рэзідэнцыі. Па даных адміністрацыі, усяго палац насяляюць больш за 200 жывёл — яны выконваюць ролю своеасаблівых «наглядчыкаў», з якімі многія наведвальнікі любяць зрабіць памятнае сэлфі і выкласці фота ў сацыяльныя сеткі.

АД БЕСПІЛОТНІКА НЕ СХАВАЕШСЯ

Лятальныя апараты, якія не трэба пілатаваць, апошнім часам развіваюцца вельмі імкліва. Адна з вельмі вялікіх пераваг беспілотнікаў — больш нізкі кошт у параўнанні з класічнымі ўзорамі ваеннай паветранай тэхнікі. Напрыклад, у ЗША кошт аднаго знішчальніка, па ацэнках экспертаў, складае каля 100 мільёнаў долараў. Супастаўляльны баявы беспілотнік верхняга дыяпазону каштуе каля \$6 млн. Развіваецца сектар беспілотнікаў і ў Беларусі. Ён малады — сёлета яму спаўняецца 10 гадоў. Але за гэты час дасягнута ўжо многае. Пра напрацоўкі і перспектывы — начальнік упраўлення выкарыстання і развіцця беспілотных авіяцыйных комплексаў Узброеных Сіл Ігар ЗАВІДНЯК.

УНІКАЛЬНАЯ ПРАПАНОВА

— Задачы, якія выконвае наша ўпраўленне, і іх спецыфіка выходзіць за межы войскаў ваенна-паветраных сіл і проціпаветранай абароны, — адзначыў Ігар Завідняк. — Зрабіць так, каб беспілотны лятальны апарат проста ўзняўся ў паветра — гэта ўжо пытанне дня ўчарашняга. Можна сказаць, што гэта спецыфіка распаўсюджваецца на часці ўсіх Узброеных Сіл: зрабіць паветраную разведку, нанесці ўдар, паставіць перашкоду, перавезці грузы, карэспандэнцыю... Ды і на іншыя сферы, якія датычацца грамадзянскага жыцця, таксама. Літаральна нядаўна «Белпошта» прапанавала нам, каб у аддаленыя вёскі нашы беспілотнікі дастаўлялі пошту — натуральна, гэта танней, чым адпраўляць у працяглай рэйсы аўтамабілі. Для нас гэтая задача па сілах — дзеянне фельд'егерскай паштовай службы з дапамогай беспілотнікаў мы адпрацавалі яшчэ ў 2015 годзе падчас сумесных апаратных вучэнняў «Шчыт Саюза». Праблем ніякіх гэта не складае. Пытанне толькі стаяла аб парадку выкарыстання. Аператараў жа мы рыхтуем на вайсковым факультэце Беларускай дзяржаўнай акадэміі авіяцыі.

Сельскай гаспадарцы мы можам прапанаваць аблёт сельгасугоддзяў. Ратавальнікам і Міністэрству ўнутраных спраў — пошук зніклых людзей у лясах. Міністэрству лясной гаспадаркі — магчымаць маніторыць пажарную сітуацыю ў лясных масівах. Міністэрству прыроды і аховы навакольнага асяроддзя — сачыць за тым, як мігруюць жывёлы. Энергетыкам — правяраць працаздольнасць ліній электраперадачы. Нават дырэктары будаўнічых прадпрыемстваў звярталіся да нас з просьбай аб выкарыстанні беспілотнікаў, каб з іх дапамогай адсочваць якасць дарожнага пакрыцця. Напрыклад, для таго каб якасна ляжаў асфальт, каток мусіць прайсці па ім не менш за сем разоў. І хто будзе гэта адсочваць і запісваць адмыслова? А беспілотнік — суддзя бесстаронні і незалежны.

СУТКІ АЎТАНОМНАСЦІ

— Мы выйшлі на той узровень, калі вырашаецца пытанне па функцыянале беспілотнай авіяцыі, — заўважыў Ігар Завідняк. — Агнявыя задачы пакуль не выконваем, але ў гэтым кірунку актыўна працуем. У перспектыве — хочам пашырыць спектр да радыётэхнічнай разведкі, радыёэлектроннага падаўлення. Шмат намаганняў скіравана на тое, каб максімальна

зменшыць уразлівасць сістэм дыстанцыйнага кіравання. Пяць гадоў таму размова пра гэта не ішла наогул.

Мы пачыналі з расійскіх вучэбных комплексаў — «Іркутаў». На ўзбраенне тады паступілі комплексы ад тых, якія працуюць на малой дальнасці, да тактычных, якія выконваюць задачы, знаходзячыся ад аператара-кіроўцы на адлегласці да 120 кіламетраў. А працуючы ў аўтаномным рэ-

жыме — і да ўсіх 600. У Беларусі таксама распрацаваны комплекс «Бусел-10». Дастаткова сказаць, што сам разлік знаходзіцца ў спецыяльным аўтамабілі, дзе можна без перапынку працаваць больш за суткі цалкам у аўтаномным рэжыме. Там ёсць спальныя мес-

цы, кухня для прыгатавання ежы, магчымаць працаваць пазменна. Комплекс таксама абсталяваны станцыяй спадарожнікавай сувязі. А ў паветры можа знаходзіцца больш за сем гадзін. Думаем, што на «Шчыце Саюза — 2019» мы пакажам усе нашы ўменні.

САКАЛІНАЕ ПАЛЯВАННЕ

— У сферы беспілотнікаў мы вельмі актыўна супрацоўнічаем з Расіяй. Нашы партнёры прапанавалі разглядаць пытанні процідзеяння беспілотнікам з улікам сірыйскага досведу. А мы даём нашы навуковыя напрацоўкі. Разам мы прыводзім да агульнага выгляду кіруючыя дакументы, выконваем задачы на аднатыпных лятальных апаратах, праходзім падрыхтоўку ў Расійскай Федэрацыі. Гэта моцна аблягчае працэс падрыхтоўкі. І гэтым метадам ужо цікавіцца Арменія, Кыргызстан, Таджыкістан.

медаль у намінацыі «Сакалінае паляванне».

— Але разам з тым мы ўбачылі, дзе ж менавіта нашы слабыя месцы. Напрыклад, Расія большасць палётаў выконвае ўначы. У нас такога досведу было менш. Калі ўзяць палёт у гарах — ну якія ж у раўніннай Беларусі горы? І падчас вучэнняў мы сутыкнуліся з тым, што на розных вышынях — абсалютна розны вецер. Нягледзячы на перашкоды, будзем змагацца ў далейшым за больш высокія месцы. Гэта не гонка за медалямі, а магчымаць праверыць свае сілы.

УДАРНЫ ВЕРТАЛЁТ

— Кожныя два гады мы выходзім на абсалютна новы беспілотны лятальны комплекс па сваіх характарыстыках, — паведаміў Ігар Завідняк. — Летась мы прынялі на ўзбраенне Supercam-100. Сёлета пачаліся пастаўкі — і аказалася, што яго характарыстыкі ў два разы вышэйшыя ў параўнанні з тым часам, калі мы рыхтавалі дакументы. Перад прадпрыемствамі нашага абарончага сектара стаіць галоўная задача распрацоўкі ўдарнага складніку. Зараз на палігонах ідзе абкатка гэтых узораў, каб у пачатку наступнага года іх дапрацаваць і прадэманстраваць кіраўніку дзяржавы. Гэта высокадакладная зброя, яна значна таннейшая за іншыя ўзоры, а таксама выключа-

еца магчымаць паражэння палёта. Больш за тое, налета адно з прадпрыемстваў хоча паказаць ударны беспілотны верталёт. Ён можа завісаць, працаваць у горадзе, мае зусім іншыя лятальныя магчымаці, чым класічны беспілотнік. І пры наяўнасці тэхнікі мы ўжо можам выдзяляць такі рэсурс, каб наш выпускнік-лётчык на экзаменах мог самастойна кіраваць беспілотнікам.

Але ўжо распрацаваны больш дасканалы комплекс — Supercam-350. Ён можа ўзлятаць як з катапульты, так і без яе. Каб прызьмліцца, беспілотнік выкарыстоўвае парашут. І нават калі ў яго зламана плоскасць, дзякуючы якой ён трымаецца ў паветры, то адрамантаваць апарат вельмі лёгка. Рабочая вышыня такога беларуска-расійскага комплексу — 500—600 метраў. І нават у дажджлівае надвор'е камеры беспілотніка бачаць цэлі максімальна дакладна.

УБАЧЫЦЬ КРЫЖ ЗА СТО КІЛАМЕТРАЎ

— Цяпер мы распрацоўваем спалучэнне комплексу з агнявымі сродкамі. Тым самым будзе створаны агнявы модуль. Сірыйскі досвед паказаў, што эфектыўнасць падобнага ўзбраення ўзрастае сямікратна, — падкрэсліў Ігар Завідняк. — Таксама змяншаецца колькасць затрачаных боепрыпасаў. Паражэнне наносіцца не па плошчы, а кропкава. Задаючы каардынаты аб'ектаў, атрымліваем высокую эфектыўнасць. У сем разоў эфектыўнасць узрастае і змяншаецца колькасць затрачаных боепрыпасаў.

Сёлета на казахстанскім палігоне Сары-Шаган падчас вучэнняў ішла прамая трансляцыя палёту нашага беспілотніка па каналах сувязі ў Беларусь. Наш комплекс здолеў на адлегласці больш за сто кіламетраў распазнаць мішэнь памерам 6 на 6 метраў з вышыні, большай за кіламетр. Сама мішэнь уяўляла сабой белы крыж. Ён быў зроблены так, каб максімальна нагадваць звычайны саланчак, якіх у Казахстане вельмі шмат.

Але расслабляцца мы не можам. Адстанем — прайграем. Таму беларуска-расійскія беспілотнікі будуць удасканалвацца і надалей.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.
Фота прадстаўлена Міністэрствам абароны.

Асоба

Дэсантнік нумар адзін

27 снежня спаўняецца 110 гадоў з дня нараджэння актыўнага ўдзельніка Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза, стваральніка сучасных паветрана-дэсантных войскаў генерала арміі Васіля Піліпавіча Маргелава.

Ф. Э. Дзяржынскага капітан Маргелаў у верасні 1939 годзе ўдзельнічаў у паходзе Чырвонай Арміі ў Заходняй Беларусі. Тут ён атрымаў першае баявое хрышчэнне, выканаўшы асобнае заданне разведупраўлення Беларускага фронту здабыць у немцаў сакрэты процівагаз. Падчас аперацыі быў паранены, шрам жа на левай шчацэ застаўся памяццю пра тыя дні на ўсё жыццё...

Ён нарадзіўся ў шматдзетнай сям'і рабочага-металурга. Радзіма бацькоў Васіля Піліпавіча — Магілёўская губерня. У пошуках лепшай долі сям'я Маргелавых пераехала ў Екацярынаслаў, але ў пачатку 1914 года вярнулася на радзіму. Пасля заканчэння шасцікласаў пачатковай школы ў Касцюковічах Васіль пачаў сваю працоўную дзейнасць. Ён змяніў мноства рабочых прафесій, працаваў таксама лесніком, старшынёй рабочакама леспрагаса ў Касцюковічах. Па камсамольскай пуцёўцы на працягу трох гадоў працаваў на шахце ў Данбасе.

У дакументальнай кнізе сына Васіля Піліпавіча Героя Расіі Аляксандра Маргелава «Дэсантнік № 1 генерал арміі Маргелаў» прыводзяцца словы легендарнага генерала: «Той, хто ні разу не пакідаў самалёт, адкуль гарады і вёскі здаюцца цацачнымі, хто ні разу не адчуваў радасці і страху свабоднага падзення, свіст у вухах, струмень ветру, які б'е ў грудзі, той ніколі не зразумее гонару і гордасці дэсантніка».

У Чырвоную Армію Маргелаў быў прызваны ў 1928 годзе. З верасня 1928 да красавіка 1931 года навучаўся ў Мінску ў Аб'яднанай беларускай ваеннай школе. Пасля яе заканчэння пачалася афіцэрская служба Маргелава ў Беларускай ваеннай акрузе: камандзірам кулямётнага ўзвода 99-га стралковага палка 33-й стралковай дывізіі ў Магілёве, камандзірам узвода, камандзірам кулямётнай роты ў Мінскім ваенным пяхотным вучылішчы. У якасці камандзіра батальёна, начальніка аддзела разведкі штаба 8-й стралковай дывізіі імя

канаўшыся ў найвышэйшым узроўні ваеннай падрыхтоўкі, у вельмі багатым баявым вопыце камандзіра, безагаворачна палічылі яго сваім. І ў знак асаблівай прыхільнасці звярталіся да яго па-флорку: «таварыш капітан 3-га рангу». Пад Ленінградам у канцы грознага 1941 года Маргелаў сустрэўся з ваенурачом Ганнай Куракінай, з якой прайшоў усю суровую

дарогу Вялікай Айчыннай вайны і не расставіўся да канца жыцця. Разам яны выгадалі і выхавалі пяцёрых сыноў, якіх Васіль Піліпавіч любіў называць «мае гвардзейцы».

Пасля цяжкага ранення і лячэння ў шпіталі Маргелаў атрымаў прызначэнне на пасаду камандзіра стралковага палка 54-й арміі Ленінградскага фронту. Полк працягваў весці актыўныя баявыя дзеянні на Ленінградскім фронце, а затым на Волхавым.

3 лістапада 1942-га гвардыі падпалкоўнік Маргелаў — на Сталінградскім фронце. Далейшы баявы шлях Васіля Піліпавіча і яго часцей пралёг ужо на захад. Пасля Маргелаў ваяваў на Паўднёвым фронце намеснікам камандзіра 3-й гвардзейскай стралковай дывізіі. Злучэнне прайшло баявы шлях у кірунку Растова-на-Доне, удзельнічала ў прарыве непрыступнага «Міус-фронту», вызваленні Данбаса. У сакавіку 1944-га яго дывізія з ходу фарсавала Дняпро і за некалькі гадзін авалодала Херсонам, а праз тыдзень камандзіру дывізіі палкоўніку Васілю Маргелаву прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

Воіны 49-й гвардзейскай Херсонскай стралковай дывізіі прынеслі свабоду жыхарам Нікалаева, Адэсы, вызначыліся падчас Яска-

ў страйках адносінах добра падрыхтаваны генерал».

З 1948 года пачалася служба ў паветрана-дэсантных войсках — камандзірам 76-й гвардзейскай Чарнігаўскай дывізіі ў Пскове, камандзірам 37-га гвардзейскага Свірскага корпуса. Чвэрць стагоддзя — з 1954-га да 1979-га — генерал Маргелаў камандаваў паветрана-дэсантнымі войскамі, ператварыўшы іх у грозную ўдарную сілу, якая не ведала сабе роўных. Яго дэвіз: «Збілі з ног — змагайся на каленях. Не можаш устаць — ляжачы наступай!» Менавіта Васіль Піліпавіч дабіўся, каб дэсантнікі насілі цяльняшкі і блакітныя берэты. Паводле сведчання былога начальніка Генеральнага штаба Маршала Савецкага Саюза Віктара Кулікова, Маргелава любілі не толькі ў ПДВ, але і ва ўсіх Узброеных Сілах. Любілі за мужнасць, асабістую адвагу, наватарскі падыход да справы. Дзецішча «Дэсантніка № 1» і па сёння з лубасцю называюць «Войскі дзядзькі Васі».

Цесныя сувязі пастаянна звязвалі Васіля Маргелава з роднай Беларуссю. У сакавіку 1970-га на заснежаных палях Беларусі праведзена буйное агульнавайскавое вучэнне «Дзвіна». Тады ўсяго за 22 хвіліны 280 самалётаў Ан-12 і 4 самалёты Ан-22 за адзін вылет дэсантавалі восем тысяч дэсантнікаў і 152 адзінкі баявой тэхнікі!

У лютым 1978 года ў Беларусі адбыліся агульнавайсковыя вучэнні «Бярэзіна», дзе ад ПДВ удзельнічаў парашутна-дэсантны полк Віцебскай 103-й паветрана-дэсантнай дывізіі. На вучэннях упершыню цэлая дэсантная часць дэсантавалася ў поўным складзе з тэхнікай і ўзбраеннем з самалёта Іл-76. Асабліва сяброўскія адносіны склаліся ў Васіля Маргелава з першым сакратаром ЦК КП Беларусі Пятром Машэравым, які часта бываў у дэсантнікаў, што дыслацыраваліся на тэрыторыі БССР, усяляк дапамагаў ім.

Васіль Маргелаў — лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, кандыдат ваенных навук, кавалер больш як 60 савецкіх і замежных ордэнаў і медалёў. Памяць пра легендарнага генерала свята захоўваецца ў памяці нашчадкаў. Ён залічаны Ганаровым салдатам у спісы 76-й Пскоўскай дывізіі ПДВ, заснаваны ведамасны медаль Міністэрства абароны Расійскай Федэрацыі «Генерал арміі Маргелаў». У многіх гарадах былога СССР усталявана каля двух дзясяткаў помнікаў, ёсць вуліцы, школы, названыя ў гонар Маргелава. Помнікі Дэсантніку № 1 ёсць таксама ў Мінску, Брэсце і на малой радзіме генерала — у Касцюковічах. Імя Маргелава носяць Разанскае вышэйшае паветрана-дэсантнае каманднае вучылішча і кавалеры ПДВ Агульнавайскавай акадэміі Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі. Аб легендарным дэсантніку напісаны кнігі, у тым ліку серыя «Жыццё выдатных людзей», ансамблем ПДВ «Голубыя берэты» складзена некалькі песень. У 2008 годзе рэжысёрам Алегам Штромам зняты васьмісерыйны серыял «Дэсантны Баця», галоўную ролю ў якім сыграў савецкі акцёр Міхаіл Жыгалаў.

Многія пакаленні крылатых гвардзейцаў-дэсантнікаў, для якіх на ўсе часы сталі дэвізам словы генерала арміі Васіля Маргелава «Ніхто, акрамя нас!», выраслі на яго прыкладзе самаахвярнага служэння Айчыне.

Мікалай ШАЎЧЭНКА.

Кішынёўскай аперацыі, увайшлі ў Румынію, Балгарыю, пасляхова ваявалі ў Югаславіі, бралі Будапешт і Вену. 13 падзяк ад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага заслужыла 49-я гвардзейская Чырванасцяжная ордэна Суворова стралковая дывізія — дывізія Маргелава!

Падчас Параду Перамогі на Краснай плошчы ў Маскве 24 чэрвеня 1945 года баявы генерал узначаліў адзін з батальёнаў зводнага палка 2-га Украінскага фронту. Пасля заканчэння вайны Маргелаў скончыў Ваенную акадэмію. У выпускной атэстацыі адзначалася: «Тав. Маргелаў — дысцыплінаваны, валявы, рашучы і

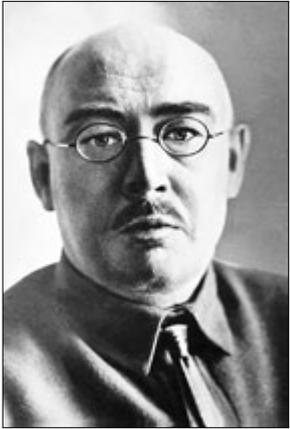
5 студзеня 1973 года ўпершыню ў сусветнай гісторыі каля Тулы была скінута БМД-1 на парашутна-платформенных сродках з дэсантнікамі ўнутры машыны. Экіпаж «Кентаўра» — камандзір падпалкоўнік Леанід Зуеў і наводчык-аператар старшы лейтэнант Аляксандр Маргелаў. Адправіўшы сына на гэты смяротна небяспечны эксперымент, камандуючы добра разумеў усю ступень рызыкі, дабрасловіў яго на рызыкоўны скачок, а пісталет зарадзіў адным баявым патронам — для сябе. Пасля ўдалага прызначэння генерал абняў сына і сказаў: «Не пасароміў, малайчына!»

Усевалад Ігнатоўскі. Марксісцкі летапісец

Яго выключалі з духоўнай семінарыі, а ён стаў на чале Акадэміі навук, ён вярнуў Вялікаму Княству Літоўскаму яго назву, а беларусам — гістарычную памяць, яго імя пры жыцці прысвоілі тэхнікуму, а пасля смерці забыліся пра яго на паўстагоддзя

Пра Усевалада Ігнатоўскага нельга сказаць, што рэвалюцыя дала яму ўсё. Калі б ён нарадзіўся ў іншы час, скажам, гадоў на дваццаць раней, ён бы не быў «панам сахі і касы» — напэўна, стаў бы праваслаўным святаром. Служыў бы ў ціхім прыходзе дзе-небудзь на Палессі, навучаў бы сялянскіх дзяцей у царкоўнай школьцы. Пражыў бы спакойнае годнае жыццё... А пасля яго смерці, разбіраючы рэчы і запісы айца Усевалада, нашчадкі са здзіўленнем знайшлі б спісанья яго рукой лісткі паперы, у якіх гаворыцца пра нейкіх беларусаў, што стагоддзямі жылі на гэтай зямлі. Рукапісы так і засталіся б ляжаць на сваім месцы, а можа, сталі б добрым падпалам для печы. І жылі б на зямлі беларусы, не ведаючы, што служыў у вясковым храме нейкі дзівак, які спрабаваў напісаць іх гісторыю. Жылі б, не ведаючы ці ведаючы, магчыма, нашмат менш пра саміх сябе і свой след на гэтай зямлі.

Але гісторыя, як вядома, не церпіць умоўнага ладу. І сёння мы сгадваем пра Усевалада Ігнатоўскага як пра выдатнага гісторыка, палымянага барацьбіта за ідэалы рэвалюцыі, чалавека, дзякуючы якому ў рэспубліцы з'явілася Нацыянальная акадэмія навук, Нацыянальная бібліятэка, які меў самае непасрэднае дачыненне да адкрыцця галоўнага ўніверсітэта Беларусі і да таго, што беларуская мова займала ўсе арыбуты мовы дзяржаўнай — правільны, правапіс, падручнікі. Так распарадзілася яго лёсам рэвалюцыя, яна ж, па сутнасці, падняла яго на самую вяршыню, а пасля абрынула ўніз з такой сілай, што выжыць было проста немагчыма...

Семінарыст-эсэр

Нарадзіўся Усевалад Макаравіч Ігнатоўскі ў вёсцы Такары Брэсцкага павета (цяпер Камарнацкі раён Брэсцкай вобласці) 19 красавіка 1881 года ў сям'і вясковага настаўніка. Праўда, бацька Макар Іванавіч у хуткім часе скончыў Кіеўскую духоўную семінарыю і атрымаў прыход у адной з палескіх вёсак. Сына ён хацеў бацьчы сваім спадкаемцам у служэнні Богу, таму пасля заканчэння царкоўнага вучылішча Усевалад накіраваўся ў Вільню ў духоўную семінарыю. Але доўга ён там не пратрымаўся: рэвалюцыя ўжо дыхала яму ў твар, ён ужо распаўсюджваў пракламацыі, таму з семінарыі яго папрасілі. Але якое гэта мела значэнне, калі ў жыцці было не менш важнае — таварышы з партыі сацыялістаў-рэвалюцыянераў, з якімі, здавалася, заўсёды будзе па дарозе. Уступіўшы ў дваццацігадовым узросце ў партыю эсэраў, Ігнатоўскі ўсё ж налета здолеў закончыць семінарыю, праўда, ужо Магілёўскую, каб працягнуць вучыцца далей.

У той жа год ён паступіў на гісторыка-філалагічны факультэт Пецярбургскага ўніверсітэта. Але рэвалюцыя яго знайшла і там. У 1905 годзе за ўдзел у антыўрадавых выступленнях яго арыштавалі і выслали са сталіцы на радзіму. Толькі праз год яму дазволілі вярнуцца і працягнуць навучанне, але рэвалюцыя ўжо ўчапілася ў гэтага прагнага да ведаў хлопца мёртвай хваткай: вельмі хутка за ўдзел у акцыях яго выключылі з універсітэта і ў адміністрацыйным парадку выслалі ўжо далей, у Аланецкую губерню, пад Архангельск. Пасля ссылікі яму забаронена было жыць у буйных гарадах імперыі.

Толькі ў 1908 годзе яму ўдалося вярнуцца да вучобы: здымаўшы фальшывую даведку «аб палітычнай надзейнасці і вернасці рэжы-

му», Ігнатоўскі паступіў у Юр'еўскі (Тартускі) універсітэт, які сёння знаходзіцца на тэрыторыі Эстоніі, і, паспяхова скончыўшы яго ў 1911-м, накіраваўся ў Вільню, дзе пачаў працаваць у прыватнай гімназіі пані Камароўскай. У 1914-м, перад самай вайной, ён уладкоўваецца выкладчыкам у нядаўна адкрыты Мінскі педагагічны інстытут. З ім жа трапляе ў эвакуацыю: да 1918 года інстытут працягвае работу ў расійскім Яраслаўлі.

Падпольшчык-камуніст

Ужо тады Ігнатоўскага вельмі цікавіць гістарычная навука: чытаючы студэнтам лекцыі аб гісторыі беларускіх зямель, ён збірае і захоўвае ўсе матэрыялы. Але навука магла пачакаць, а рэвалюцыя, якая ішла за ім след у след, чакаць не магла. У Яраслаўлі ён удзельнічае ў стварэнні левай эсэраўскай арганізацыі «Наш край». Люты 1917-га застаў яго там жа, і разам з бальшавікамі як прадстаўнік эсэраў Ігнатоўскі актыўна ўдзельнічае ў арганізацыі Савета рабочых дэпутатаў у горадзе.

Але ў запале класавай барацьбы без нацыянальнай прыналежнасці, якая была ўласціва менавіта бальшавікам і эсэрам, Усевалад Макаравіч, інстытуцкі прафесар, не забывае пра сваю нацыянальнасць. І ўжо ў маі 1917 года стварае новую арганізацыю — «Маладая Беларусь», якая па сваіх ідэйных установах бліжэйшая да Беларускай сацыялістычнай грамады. У 1918 годзе Ігнатоўскі ўжо наладзіў кантакты з менавіта беларускім нацыянальным асяродкам рэвалюцыі — Белнацкам (які ўзначальваў Чарвякоў) і беларускімі нацыянальнымі секцыямі... Ён уваходзіць у ЦК левага крыла БСГ як прадстаўнік аўтаномнай «Маладой Беларусі» (а на чале «левых» у «грамадзе» стаіць не хто іншы як Зміцер Жылуновіч).

У Мінск Ігнатоўскі трапляе ў 1918-м — у кароткі прамежак, калі немцы ўжо сышлі з горада, а палякі яшчэ не прыйшлі, — са сваім рээвакуваным інстытутам. Аднаўляецца дзейнасць самога інстытута, у якім Ігнатоўскі старшыня Савета — па сутнасці рэктар. Ён выкладае ў інстытуце, ладзіць для ахвотных курсы беларусазнаўства, апякуецца адкрыццём беларускіх школ...

Але тут у Мінск прыходзяць палякі. І ў жыцці Усевалада Макаравіча пачынаецца вельмі цікавы час. З аднаго боку, ён выкладчык інстытута, які палякі не закрылі.

З іншага — падпольшчык, палымяны барацьбіт з акупантамі, кіраўнік «Маладой Беларусі». Займаецца і ўласна палітыкай: у снежні 1919-га з яго падачы «Маладая Беларусь» канчаткова адкалолася і ад «Грамады», і ад левых эсэраў — разам з аднадумцамі, сярод якіх Сцяпан Булат і Міхась Чарот, Ігнатоўскі стварае на пачатку 1920 года цэнтр Беларускай камуністычнай арганізацыі, піша яе праграмны дакумент, асноўная думка якога — БКА выдзе барацьбу за аднаўленне Савецкай Беларускай Рэспублікі, спадзеючыся пры гэтым на дапамогу Савецкай Расіі і прызнаючы праграму і тактыку РКП(б). Падраздзяленні БКА былі ўтвораны ў некалькіх беларускіх паветах, пад яе кіраўніцтвам дзейнічалі «сялянскія дружны» — партызанскія атрады, якія вялі супраць палякаў узброеную барацьбу (ці не пра іх чытаем у коласаўскай «Дрыгве»?).

І — парадасальны факт з біяграфіі падпольшчыка, рэвалюцыянера і фактычна ўжо камуніста (падобныя парадоксы маглі здацца толькі ў той вар'яцкі час). З дазволу акупацыйных улад Ігнатоўскі рытуе і друкуе (!) першую рэдакцыю свайго «Кароткага нарыса гісторыі Беларусі». Сам у прадмове ўжо да выдання 1926 года так піша пра гэта: «Польская цензура выкасіла каля трэцяй часткі рукапісу, і кніжка выйшла з друку скарачонай і папсаванай... Нягледзячы на «zezwoleńie» цензуры, акупацыйны ўрад праз нейкі час хапіўся і даў загад канфіскаваць кніжку. Студэнтам Педагагічнага Мінскага інстытута ўдалося забраць каля тысячы экзэмпляраў, а дзве тысячы канфіскавана. Гэтыя дзве тысячы «нарысу» беларусаў, уцякаючы з Мінска летам 1920 года, кінулі і такім спосабам, з перамогай Кастрычніка, «Нарыс» выйшаў на свет з паліцэйскай каморы»...

Але як увогуле палякі дазволілі друкаваць, хай сабе і прапусціўшы праз цензуру, кнігу, у якой напісана, што беларусы — асобны народ са сваёй адметнай гісторыяй, што яны маюць права на самавызначэнне? Кандыдат гістарычных навук Сяргей Трацяк тлумачыць гэта так: «У першым выданні «Нарыса» гісторыя заканчвалася падзеламі Рэчы Паспалітай. Як вядома, менавіта да гэтага часу на працягу некалькі стагоддзяў яна была ў нас агульная з палякамі, таму ў выданні кнігі цензары і ўлада напачатку не ўбачылі ніякай крамолы...»

Наркам-асветнік

Калі ў Мінск летам 1920 года прыйшла савецкая ўлада — гэтым разам усур'ёз і надоўга, — Усевалад Ігнатоўскі ўжо быў па сутнасці сваёй бальшавіком. ЦК БКА, які ён ўзначальваў, удзельнічаў у падрыхтоўцы праграмных дакументаў аднаўлення БССР і ў падпісанні адпаведнай дэкларацыі. 20 жніўня 1920 года БКА па яе просьбе была прынятая ў склад Кампартыі (бальшавікоў) Літвы і Беларусі, якая ўваходзіла ў РКП(б). Лідар БКА стаў членам кампартыі на месца раней.

Пачынаецца сур'ёзная работа: трэба будаваць новую рэспубліку, якую ўзначальвае папалечнік і аднадумец — маладзешчы на дзесяць гадоў Аляксандр Чарвякоў. Ігнатоўскі добра разумее, што

ідэалагічны складнік гэтага будаўніцтва вельмі важны: народ павінен ведаць не толькі пра перамогу пралетарыяту, але і пра ўласныя карані (навуковец-рэвалюцыянер Ігнатоўскі праз стагоддзі паказвае, як простыя людзі вякамі прыгняталіся, і гэта надае яшчэ большую значнасць веданню гісторыі), і пра тое, што на «музыкай» мова можна навучацца ў інстытуце і пісаць разумныя кнігі. Ігнатоўскі ведае, што рабіць у сферы асветы, нават пачынаючы практычна з нуля. Але яго ў кіраўніцтве БССР прызначаюць... наркамат земляробства. І ён пагаджаецца на гэту пасаду — «у парадку партыйнай дысцыпліны».

«Да прыходу ў 1924 годзе Дзмітрыя Прышчэпава наркамат земляробства памяняў не аднаго кіраўніка, — расказвае Сяргей Трацяк. — Першым наркамат земляробства маладое кіраўніцтва рэспублікі прызначыла Ігнатоўскага, зыходзячы з таго, што ён вырас у вёсцы, што доўгі час быў эсэрам — членам партыі, блізкай да сялянства. Да таго ж у той час ён, як і кіраўнік БССР Чарвякоў, быў прыхільнікам аб'яднання вяскоўцаў у сельскагаспадарчыя камуны».

Камуны, як вядома, на пачатку 20-х гадоў сябе не апраўдалі, да таго ж, у рэспубліцы загаварылі аб неабходнасці стварэння першага нацыянальнага ўніверсітэта. Так ці інакш, у 1921 годзе Усевалад Ігнатоўскі атрымлівае тую пасаду, на якой ён патрэбна найбольш, — народнага камісара асветы.

Гэта быў яго зорны час. Тое, што здолеў зрабіць Ігнатоўскі з аднадумцамі літаральна за сем-восем гадоў, у некаторых дзяржавах робяць стагоддзямі. У рэспубліцы з'явіўся нацыянальны ўніверсітэт, які праз некалькі гадоў быў укамплектаваны нацыянальнымі кадрамі, узнавілі дзейнасць сельскагаспадарчая акадэмія ў Горках і ветэрынарны інстытут у Віцебску. Быў адкрыты Мінскі педагагічны тэхнікум, якому, дарэчы, надалі імя наркама асветы. І гэта не было падобна да «культу асобы». Ігнатоўскага любілі і паважалі. Студэнты, як сведчаць успаміны, звалі яго «бацькам»: ён жа паспяваў і выкладаць, быў у БДУ дэканам факультэта грамадскіх і педагагічных навук, намеснікам рэктара. Доктар гістарычных навук Пётр Петрыкаў у сваёй рабоце, прысвечанай чарговым юбілею Ігнатоўскага, прыводзіць цытату з характарыстыкі, якую ў 1923 годзе падпісаў сакратар ЦК КП(б)Б Багуцкі: «Пользується большой популярностью среди белорусской интеллигенции и общественных кругов. Теоретически образован, но не всегда умеет ориентироваться в политической обстановке, руководствуясь марксистским методом... Тым не менш званне першага беларускага гісторыка-марксіста захоўваецца за Ігнатоўскім і сёння.

Менавіта ў бытнасць Ігнатоўскага наркамат асветы вучоныя мовазнаўцы распрацавалі і выдалі каля двух дзясяткаў тэрміналагічных зборнікаў. Фактычна менавіта тады беларуская мова атрымала сваё нарматыўнае напаўненне, свае правільны — яе стала магчыма вывучаць у школах як паўнаwartасны прадмет.

Пасля — новая вяршыня: стварэнне ў 1926 годзе Інстытута беларускай культуры, які Ігнатоўскі

ўзначаліў. У канцы 1928 года Інбелкульт дарос да Акадэміі навук, і на пачатку 1929 года Усевалад Макаравіч Ігнатоўскі становіцца яе першым прэзідэнтам. Пэўна, гэта была вяршыня таго, аб чым марыў...

І пры гэтым ён не стамляўся займацца даследчыцкай, навуковай працай. Дапаўняў і карэктаваў «Кароткі нарыс...», пісаў асобныя працы, прысвечаныя паўстанню 1863 года, першым дзеячам нацыянальна-вызваленчай барацьбы. Тлумачыў гэта проста: «Узяўшы ў рукі ясны літарык, павінны мы крок за крокам абысці мінулае нашай бацькаўшчыны. І ніводны куточак нашага шматпакутнага жыцця не можа і не павінен застацца без нашага стараннага агляду...» Толькі тады «будзе магчыма ўзяць крылле вольнай птушкі»...

Той, хто хоць крыху ведае, што адбывалася ў Беларусі на мяжы 20-х і 30-х гадоў мінулага стагоддзя, адразу падумае: гэты чалавек не мог у той час ацалець. У 1930 годзе Усевалад Макаравіч абвінавачваўся ў тым, што ў сваіх даследчыцкіх працах ён ставіць нацыянальнае пытанне вышэй за класовае. Спачатку яго вывелі з ЦК партыі, пасля вызвалілі ад пасады прэзідэнта Акадэміі. У студзені 1931-га яго выключылі з партыі, і гэта было роўна прысуду. Тады якраз фабрыкавалася справа аб так званым Саюзам вызвалення Беларусі, і пасля спробы самагубства Янкі Купалы лідарам гэтай прядуманай нацыяналістычнай арганізацыі было вырашана зрабіць Ігнатоўскага. Яго паходжанне з сям'і святара і эсэраўскае мінулае дапаўнялі партрэт «ворага народа». Але Ігнатоўскі не даў зрабіць з сябе здрадніка. Пасля чарговага допыту ў ДПУ 4 лютага 1931 года Усевалад Ігнатоўскі застрэліўся ў сваёй кватэры... Яго ціхенька пахавалі на Вайсковых могілках.

Сям'ю навукоўца чакаў страшны лёс. Малодшы і сярэдні сыны былі расстрэляны ў 1937 годзе. Жонку Марыю Севасцянянаўну асудзілі на восем гадоў лагераў. Ацалеў толькі старэйшы сын Міхась, які, як і бацька, стаў гісторыкам, але на пачатку 30-х, не могучы знайсці працу, з'ехаў у Сібір, працаваў там электрыкам. Маці пасля лагера прыехала да яго, там і памерла, а ён здолеў вярнуцца ў Беларусь толькі ў час хрушчоўскай адлігі.

Імя самога Усевалада Ігнатоўскага, першага аўтара сучаснай гісторыі Беларусі, было забыта на працягу шасцідзесяці гадоў — у яго ж нацыянальнае пераважана над класавым... Успомнілі аб ім ужо ў незалежнай Беларусі. Перавыдалі «Кароткі нарыс...», па якім цяпер не вучацца, як у 20-я, у кожнай школе, але які можна знайсці ў кожнай бібліятэцы. У 2007 годзе яго іменем была названа вуліца ў сталічным мікрараёне Дамброўка. У Нацыянальнай акадэміі навук сёлета падчас святкавання яе 90-годдзя партрэт першага прэзідэнта вісеў на пачэсным месцы.

Але думаецца, найлепшай памяццю для яго будзе, калі выканаем яго запавет, яго мару: «Ужо недалёка той час, калі кожны грамадзянін Беларусі будзе ведаць гісторыю краю, бо без яе ён не будзе свядомым грамадзянінам, не будзе тварцом будучыні. Толькі гісторыя дае моцны грунт для палітычна-сацыяльнай і культурнай творчасці».

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

Наш чалавек!

І ТРАКТАР ЗНОЎ ЗАГУДЗЕ...

У выбары прафесіі ўсе людзі кіруюцца розным. Нехта працягвае сямейныя традыцыі бацькоў ды дзядоў ці бярэ прыклад з іншых, нехта — здзяйсняе ўласныя мары, а па сённяшнім часе дык, можа, і шукае, дзе лягчэй ці болей заплаціць... Людмілу Краўцову на трактар «загнала»... крыўда.

Так атрымалася, што маці гадала яе адна: бацька з'ехаў як быццам на заробкі і вярнуўся адтуль ужо з новай сям'ёй, іншыя сваякі таксама ўвагай не пецілі. Вось яны і стараліся з усім спраўляцца самі: дзяўчына, каб не чуць ад людзей балючае: «Як жа вы надакучылі са сваімі просьбамі!», з маленства навучылася касіць, араць, баранаваць... Але ж гэтага было мала.

Неяк на вуліцы яна сустрэла заплаканую маці, спытала, што здарылася, а тая нават сказаць не магла, бо слёзы каціліся градам. Прычына іх высветлілася трохі пазней. У іх канчаліся дровы, а доўгая ды халодная зіма — толькі пачыналася. «Я зноў да трактарыста схадзіла, — расказвала маці. — Кажу яму, што няма чым у печы прапаліць, што трэба прывезці дровы. А той нават вухам не вядзе! Не паеду і ўсё тут».

Іншае дзяўчо ў такім выпадку разам з маці магло б паплакаць. А вось гэтае, поўнае рашучасці, пайшло да трактарыста. Чырванючы ад сораму — і за сябе, і за нядобрага дарослага дзядзьку — строга спытала: «У вас сумленне ёсць ці не? Колькі вы будзеце здэкавацца з маёй мамы? Яна ж не за «дзякуй» просіць! І дазвол на трактар ёсць, і паперка на аплату... Дык чаго яшчэ вам трэба? А ну, паехаў!»

Не сказаць, што сталы мужчына вельмі спалохаўся, пачуўшы гэты загад, але ж крыху памякчэў. «Добра, — згадзіў-

ся, — лезь у кабінку. Паедзем». Па дарозе яны разгаварыліся, Людміла папрасіла «паруліць». Ненадоўга ўступіўшы ёй месца, дзядзька расказаў, што і як ёй трэба рабіць. І тут жа мусіў прызнаць: «Адрозніваць... Малайчына! З цябе добры трактарыст атрымаўся б! Можа, пойдзеш вучыцца?»

Спытанне ён гэта проста так, без задняй думкі, ды дзяўчына запомніла. А потым яшчэ і падумала, ну чаму б і праўда не паспрабаваць, не пайсці шляхамі знакамітай Пашы Ангелінай?.. Яшчэ і для таго, каб нікому ніколі не кланяцца, не прасіць дапамогі.

Такім чынам пасля школы яна паехала вучыцца ў Слаўгарадскае СПТВ на трактарыста.

...Матуля, трэба сказаць, досыць балюча перажывала выбар дачкі (цяжкая праца, не жаночая...), але ж калі тая пасля вучобы пад'ехала да хаты на сталёвым кані, сорам змяніўся на гонар. Ды і новыя падставы для яго ўвесь час з'яўляліся: то добрыя словы ад людзей, то граматы і прэмii ад начальства, то здымкі ў газетах... Адно і ледзь не штодня казалі матуля, адпраўляючы дачку на работу: каб не ганарылася, не ўзносіла сябе над іншымі, каб па магчымасці не адмаўляла людзям у просьбах. Хоць пра гэта магла і не казаць, бо Людміла ніколі не забывалася на сваё гаротнае маленства, на пагарду, з якой іншыя ставіліся да просьбаў маці...

Між тым праляталі гады і мянялі ў жыцці Людмілы не толькі сямейнае становішча. Пасля катастрофы на Чарнобыльскай АЭС яна вымушана пакінула найпрыгажэйшыя мясціны дзяцінства, родную вёску і сваю Магілёўшчыну — апынулася ў саўгасе «Любушанскі» Бярэзінскага раёна. Усё ў той жа «ролі». Трэба сказаць, што «іграючы» яе, жанчына заўсёды помніць наказ аднаго са сваіх старэйшых калег: «За рулём трэба ганарыцца тым, што ты — трактарыстка, а пакідаючы яго, выглядаць на артыстку».

Яна так і робіць: усе трыццаць з гакама гадоў заўжды акуратная, заўжды з лёгкім макіяжам і нават з... пахам парфумы.

Цяпер Людміла Віктараўна працуе ў Бярэзінскім аграцэнтры. 15 кіламетраў ад дома ў Любушанах, дзе жыве, да райцэнтра штодня адольвае на сваім аўто. Праўда, цяпер, зімою, яе МТЗ-82 адпачывае. Трактарыстка падпрацоўвае на жывёлагадоўчай ферме і з неярпеннем чакае вясны, каб пачуць любімую музычную «рапсодыю» — гул трактара.

Ніна Бурко,

в. Капланцы, Бярэзінскі раён.

Ад рэдакцыі.

З аўтаркай гэтых радкоў грэх не пагадзіцца: прафесіі і сапраўды ўсе выбіраюць па-рознаму.

Шаноўная Ніна Мацвееўна (дарэчы, падпісчыца «Звязды» з вельмі вялікім «стажам») па адукацыі педагог, працавала настаўніцай, старшынёй сельскага Савета, сакратаром райкама партыі, загадчыцай аддзела сацыяльнай абароны райвыканкама... І ўвесь гэты час — пісала, прычым не толькі справаздачы аб праведзенай рабоце. Пастаянна кантактуючы з людзьмі, часам цудоўна ведаючы сем'і ды на ўласным вопыце тое, што ім давялося перажыць, Ніна Мацвееўна спяшалася расказаць гэта іншым...

А зрэшты, чаму спяша-лася? Яна спяша-ецца! Піша. Носіць ганаровае званне народны журналіст. Друкуецца на старонках раённай газеты і, як той казаў, мае кніжкі! Першая — з публікацыяй з раёнкі — «Сонца дня майго — людзі» выйшла на пачатку 2011-га, другая — сёлетняй восенню. І ў абедзвюх (чужыя лёсы, як свае) — расказы пра любімых землякоў, найбольш — пра ветэранаў і дзяцей вайны, людзей і сапраўды гераічнага пакалення, якое, на жаль, сыходзіць, часам — не напісаўшы ўспамінаў, не расказаўшы аб усім перажытым і, што самае крыўднае, не пачуўшы падзячных слоў. «Мне заўжды было крыўдна, — падчас прэзентацыі кнігі казалі аўтарка, — што калі чалавек памірае, чаго толькі людзі аб ім не скажуць! Маўляў, і разумны ён быў, і працавіты, і дом пабудоваў, і дзяцей годных выхаваў, і бацькоў дагледзеў, і суседзям дапамагаў, і выручаў... Але ж ён не чуе ўжо, а, пачуўшы, можа, яшчэ гадоў з дзесяць пажыў бы...»

Дзесьці не дзесьці, але ж чыстая праўда! Як пісаў Еўтушэнка: «Людей неинтересных в мире нет. Их судьбы — как истории планет...» Цікавыя (без сумневу!) не толькі родным ды блізкім. Іх трэба толькі адкрыць...

Застаецца дадаць, што кніга выдадзена па ініцыятыве раённай бібліятэкі і там жа ўсе ахвотныя могуць яе замовіць.

Так ці не?

Ці варта «ісці проці вады»?

Наш чытач спадар Леў Дзіханаў цікавіцца розніцай паміж словамі «ігрок» і «гулец», спадарыня Ірына Раманова пытае, як правільна: па загаду ці па загадзе, «плыць супраць цячэння» ці «супраць плыні».

Як заўжды, на моўныя пытанні чытачоў адказваюць стыльрэдактары «Звязды» Аляксей САЛАМЕВІЧ і Леў ГЛУШЫЦКІ.

1. Слова «ігрок» у нашай мове мае два значэнні: 'удзельнік якой-небудзь ігры (у значэнні 'гульні') і 'музыкант'. У першым выпадку 'іграка' выцягваюць гулец (той, хто гуляе — у футбол, шахматы, азартныя гульні...) Ігрок жа як сінонім гульца паступова губляе актуальнасць. Гэта звязана яшчэ і з уплывам «Руска-беларускага слоўніка», які рэкамендуе перакладаць рускае ігрок толькі як гулец.

Увогуле ж у сучаснай літаратурнай мове ўсё больш замацоўваецца размежаванне: гуляць — у гульні, з цацкамі, на вяселлі або з дзяўчынай. Іграць — на музычных інструментах, ролю ў кіно, тэатры і г. д.

2. Правільны варыянт — па загадзе. Пэўны час у мове ў такіх канструкцыях сапраўды ўжываліся назоўнікі мужчынскага і някакага роду з канчаткам -у (-ю). Але сёння такое ўжыванне ўжо не лічыцца нормай. Канчаток -у (-ю) у месным склоне (якога патрабуе ў такіх выпадках прыназоўнік па) могуць мець толькі назоўнікі на г, к, х (чэмпіянат па бодзібілдынгу) або словы, якія абазначаюць асоб і маюць асновы на г, к, х, зацвярдзелы або мяккі зычны (тры градусы па Цэльсію, сумавала па Цімоху).

3. Сёння некаторыя слоўнікі падаюць як дапушчальныя абодва варыянты: супраць

цячэння і супраць плыні. Але перавагу, відаць, павінен мець першы. Найперш таму, што ў «Слоўніку фразеалагізмаў» І. Лепешава знаходзім выразы *плысці (плыць) па цячэнні і плысці (плыць) супраць яго*.

А вось *плыць супраць плыні*... Ці добра так пісаць і казаць? Бадай што, не. Варыянты, згаданыя ў «Беларускай фразеалогіі» Ф. Янкоўскага, *ісці супраць (проці) вады і ісці за вадой* — гучаць куды лепш.

У абарону слоў

Тое, што сатлела, спархнела, згніло, у нашай мове называецца **коратка тло** (сінонімы — тлен, прах, попел). Вось прыклад ужывання гэтага слова з твора Максіма Гарэцкага «Меланхолія»: «*Тадзі патрон, скончыўшы «танга з уласнымі дадаткамі», кідаў гармонік на збітую коўдру, хрускаў пальцамі, пазяхаў, пацягваўся, гаворачы: «Ат! усё, братку мой, тло на свеце», — і ішоў за стол».*

Сёння ж часам (хутчэй за ўсё пад уплывам польскай мовы) слову **тло** дадаюць новае значэнне — 'фон': кажуць, напрыклад, пра *яркія сполахі на тле чорнага неба*. Згадзіцеся: ад першага значэння слова да таго, якое яму хочучь прыпісаць, як да неба. Да таго ж які сэнс — пры наяўнасці *фону*, калі ім карысталіся класікі нашай літаратуры, калі ён пададзены ў слоўніках нашай мовы, якія выходзілі ў першай траціне мінулага стагоддзя. Напрыклад, у «Падручным беларуска-польскім слоўніку» (1929) знаходзім: фон [fon] — тло.

Тут злева мы бачым слова, якое аўтар падаў у якасці свайго (з яго вымаўленнем, напісаным лацінкай), а справа — яго польскае адпаведнік. Высновы, якія можна з гэтага зрабіць, на нашу думку, відавочныя.

Што было, тое было

НЕ ПАСПЕЎ...

Жыў некалі ў нашай вёсцы адзін мужчына. Лёгкі быў на язык... Да таго ж па маладосці служыў матросам на славетным крэйсэры «Аўрора». Гэта і дапамагло яму — уступіў у партыю. (Не пішу, у якую, бо яна тады адна была, а хто не ведае, якая, — хай спытаецца ў старэйшых.)

І вось першае даручэнне партыйцу — выступіць перад калгаснікамі з лекцыяй.

Тэма яе цяпер не ў памяці, але тое, што лектар падрыхтаваўся — факт. Ён досыць смела выйшаў да людзей. Разлічваў, мусіць, што слухаць яго будуць, як дзеці настаўніка. Але ж дзе там! Мужыкі, з якімі дагэтуль не раз чаркаваў, сталі перапыняць яго, задаваць розныя нязручныя пытанні, нават пасмеівацца з адказаў...

Ну каму такое спадабаецца? Вось і лектар, трохі пацярпеўшы, не вытрымаў, заявіў прысутным, што, маўляў, мы камуністы, жылі і будзем жыць, а вось вы...

Пра гэты выпадак тут жа стала вядома ў пэўных органах, і сярод камуністаў лектар не затрымаўся.

Вось так хутка і бясплаўна, можна сказаць, не пачаўшыся, скончылася партыйная кар'ера. Не паспеў чалавек «пажыць».

Яўген Шастакоў,

г. Гомель.

Смех смехам...

За годам год

Хутаранка цётка Клава

Выглядае маладжава.

І да вечара з відна

Скрозь спраўляецца адна.

Ёсць у цёткі, праўда, дзедзі,

Ды яны заняты дзесьці.

Ці то здуру, ці то з гора

Трэба ехаць ім на мора

І чаго, вам не скажу,

Летам гойсаць за мяжу...

А зімой — не тая справа:

Едуць госцікі да Клавы!

Бо кароўка тут, бычок,

Сальца, бульба, кумпячок...

Хоць не блізка ад сталіцы,

Але ёсць чым пажывіцца.

Іх вясной — не заманіць...

Трэба ўсё самай рабіць.

...Так, жыве яна нялёгка,

Праўда, мае і палёжку:

Ёсць пашана, ёсць і слава...

Не хварэй жа, цётка Клава!

І. Астроўскі,

г. Мінск.

Пошту чытала Валянціна ДОЎНАР.

Ад яе ж. Класіка: «Кожны год да нас прыходзіць новым, а сыходзіць змрочным і старым...»

На «стыку» іх — не з нас пачалося, хай не з намi і скончыцца — неяк міжволі спыняецца, азіраешся назад: успамінаеш найлепшае сваё (і, вядома ж, найгоршае, калі яно было...), радуешся набыткам, «фіксуеш» змены — у сям'і, у вёсцы ці горадзе, у краіне, строіш планы...

Зрэшты, загадзя «распаўсюджвацца» пра іх (можа, каб не сурочыць?) звычайна няма, а вось расказваць аб перажытым...

Ну, чаму б і не?! Можна — і ў так званым вузкім коле сямейнікаў ды сяброў, і ў досыць шырокім...

«Мой год» так будзе называцца адна са староначак у навагоднім нумары «Звязды». Яна для ўсіх, каму ёсць што расказаць, хто захаце і зможа гэта зрабіць.

Найлепшыя лісты надрукуем, фотаздымкі (калі дашляце) вернем.

Так што пішыце (калі ласка, з нумарамі тэлефонаў для аператыўнай зваротнай сувязі) і, вядома ж, выпісвайце — найстарэйшую, родную на роднай мове... Каб чытаць.

ЕШ, СПЯВАЙ, ВЯЖЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вось яна — «Вуліца стрыт-фуду». Па сутнасці, гэта стары міні-рынак з невялічкімі крытымі павільёнчыкамі, якія абабіты белым сайдынгам. Такія, пэна, знойдуцца ў кожным райцэнтры краіны. Але толькі тут, у Маладзечне, «спадчыну 90-х» змаглі пераўтварыць ва ўнікальнае месца ўзаемадзеяння эканамічных, сацыяльных і культурных ініцыятыў.

Першымі, хто аблюбаваў гэтае месца, былі венесуэлец Жэан Франка Вітрыяга Гансалес і яго жонка — беларуска Дар'я. Летась маладая пара адкрыла міні-кавярню з лацінаамерыканскімі бургерамі, якія сталі сапраўдным гастронамічным хітом мінулага года. Тады нават многія кулінарныя крытыкі ўпэўнены заяўлялі: пакаштаваць крафтавую (тую, што гатуецца на месцы) булчачку з сакавітай катлетай і незвычайным соусам павінен кожны беларус. За паўтара года тут з'явілася яшчэ шэсць пунктаў грамадскага харчавання, і днямі свае дзверы для наведвальнікаў адчыніць восьмы.

Але не ежай адзінай. У верасні вуліца стала яшчэ і культурным цэнтрам, дзякуючы неаб'якавым жыхарам горада.

— Маладзечна заўсёды было месцам прыцягнення цікавых ініцыятыў. Адзін толькі Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі, які існуе ўжо 25 гадоў, чаго варты! У нас знаходзяцца два тэатры, шыкоўны Палац культуры і Мінскі абласны краязнаўчы музей. Усё гэта складае пэўны вобраз горада і прыцягвае аматараў традыцыйнай культуры. Але, на думку звычайных жыхароў, нам даўно не хапала месца з нефармальнай утульнай атмасферай, дзе маглі б збірацца абсалютна розныя людзі — ад моладзі і сем'яў з дзеткамі да бабуль і дзядуляў, — расказвае **Ганна ХОЛАД, куратар грамадскага праекта «Вуліца стрыт-фуду»**. — Усё пачалося з фестывалю «Прышчэпка», які мы разам з маёй сяброўкай Валянцінай Сідоркінай правялі ў жніўні. Праз сацыяльныя сеткі да ўдзелу запрашалі ўсіх, каму ёсць чым падзяліцца, — рамеснікаў, артыстаў, грамадскіх дзеячаў. Нечакана нават для нас саміх удалося сабраць на заднім дворку абласнога краязнаўчага музея больш за дзве тысячы чалавек. Без вопыту, сродкаў і сувязяў. Гэта падштурхнула да думкі: маладзечанцы лёгка на пад'ём і яны зацікаўлены ў развіцці роднага горада не менш, чым мы.

Адрозжж пасля фестывалю, не адкладваючы справу, дзяўчаты запусцілі серыю дыскусійных сустрэч для актыўных маладзечанцаў. Сюды кожны мог прыйсці і выказаць уласныя меркаванні наконт таго, чаго не хапае ў горадзе і якім чынам можна змяніць сітуацыю.

— Менавіта на гэтых сустрэчах сабралася каманда маладых людзей, якія пачалі працаваць над новымі грамадскімі ініцыятывамі. За восень мы паспелі запусціць некалькі праектаў: стварылі крэатыўную карту горада, правялі інклюзіўны фестываль і заснавалі забаўляльную платформу для мам і дзяцей «Разам». Але галоўным дасягненнем стала «Вуліца стрыт-фуду». Ідэя ў тым, каб пашырыць прызначэнне месца ад «проста паесці» да культурнай прасторы. У нашым выпадку ежа — інструмент развіцця тэрыторыі і прыцягнення ўвагі.

— Мы працуем супольна, хоць у кожнага асаблівы прадукт са сваёй гісторыяй. Там шаўрма, там італьянскае марозіва, а вось тут — японскія сушы. На гэтым экзатычным фоне мае чабурэкі здаюцца даволі прастай стравой, знаёмай усім з дзяцінства. Праўда, калі паглыбіцца ў гісторыю, то высветліцца, што ў гарачыя піражкі з мясам «татарскія карані». Дарэчы, гатуем мы іх па рэцэптах, якія даўным-

Ганна САФОНАВА прыдумала і звязала ўнікальную ёлку для «Вуліцы стрыт-фуду».

даўно прывезлі з Крыма. Магчыма, таму іх так прыемна есці ўзімку: гарачыя, духмяныя, нагадваюць лета на беразе Чорнага мора, — кажа **ўладальнік мясцовай чабурэчнай Юрый ГУРЫН**. — Цікава, што першым часам усе прадпрымальнікі рэкламавалі свае пункты асобна, а пасля неяк сабраліся і падумалі: а чаму б не стварыць невялічкі «фонд вуліцы», куды кожны будзе кідаць нейкую суму на развіццё прасторы? Але рэклама — гэта яшчэ не ўсё. Пачаліся з'яўляцца думкі, як агулам абнавіць нашу вуліцу. І цудоўна некалькі месяцаў таму, што называецца, сышліся зоркі. Ганна з дзяўчатамі прыйшлі з прапановамі, як можна давесці да розуму «тэрыторыю смаку». Я і дагэтуль падумваў, што тут не хапае музыкі. Тым больш за плячыма ў мяне некалькі дзесяцігоддзяў працы на сцэне. Таму падчас пілотнай прэзентацыі вуліцы ў верасні я з задавальненнем узяў у рукі гітару і разам з натоўпам праспяваў любімыя песні.

Ідэі актывістаў прадпрымальнікам спадабаліся адразу. Юрый упэўнены: «Правядзі сюды нармальнае святло, пастаў лаўкі і падключы вай-фай — ад народу адбою не будзе». Важна, што ўладальнікі мясцовых кавярняў гатовы падтрымаць праект і фінансава: яны змайстравалі невялічкую сцэну, а нядаўна выдаткавалі сродкі на матэрыялы для новага арт-аб'екта.

ШЛЯХ ДА «МАРЫ»

Зараз ініцыятыва ў стадыі рэалізацыі. Ганна і яе каманда шукаюць спонсараў і ўдзельнічаюць у конкурсах, дзе можна атрымаць грант на далейшае развіццё задумы.

— Сродкі патрэбны на перапланіроўку вуліцы, каб яна стала пешаходнай. Дазвол на гэта ў мясцовых улад мы ўжо атрымалі, парайліся з архітэктарамі — яны не супраць. Плануем таксама папрацаваць над безбар'ернасцю асяроддзя і яго азеляненнем. А паколькі гаворка ідзе пра стрыт-фуд, які па змоўчанні ядуць на вуліцы, спатрэбіцца вулічная мэбля — лаўкі і столікі, — дзеліцца планами Ганна. — Але гэта не азначае, што наша ініцыятыва замарозілася ў чаканні грошай. Шмат чаго робіцца і выключна ўласнымі сіламі. Напрыклад, разам з гараджанамі працуем над фарміраваннем брэнда месца. «Вуліца стрыт-фуду» — рабочая назва. Хочам замяніць яе на нешта больш гучнае і запамінальнае. У сацыяльных сетках людзі даслалі нам каля сотні прапаноў. Хтосьці ўзяў за аснову арыгінальную назву вуліцы — «Еш, маліся, любі, Францыск!» (месца знаходзіцца па адрасе: вул. Ф. Скарыны, 12), іншыя адштурхнуліся ад гастронамічнай тэматыкі — «Сан-ТрапЕза», «Абжорны рад», «Пузатоўка». Адзін з самых крэатыўных варыянтаў — «Шлях да «Мары». Справа ў тым, што праз вуліцу сапраўды можна трапіць да «Мары» — крамы мэблі з такой назвай.

Акрамя двух куратараў праекта, над ім працуе яшчэ дзевяць чалавек:

фатограф, SMM-спецыяліст, юрыст, дызайнер і іншыя. Хто гэтыя людзі? Ад школьнікаў і студэнтаў да матуль з дзеткамі. Напрыклад, **Вольга ДАШКЕВІЧ — юрыст**. Але ў вольны час не любіць сядзець дома:

— Мне не шкада часу і сіл, якія ўкладваю ў праект. Паколькі робім мы яго для жыхароў горада, у тым ліку і для сябе, сваіх блізкіх і сяброў. Замест таго каб увечары сядзець з сынам перад тэлевізарам, лепш прыйду сюды. Возьмем вафлі з какавай і пагуляем з такімі ж сем'ямі.

НІТКА ДА НІТКІ — ДРЭВУ КАШУЛЯ

Памятаецца, як у старой савецкай камедыі «Дзяўчаты» галоўны герой

Ілюшка дурыў галаву Тосі, расказваючы, што ейныя рукавічкі зробленыя з елкі, а ягоны шалік — з сасны? Маладзечанскія актывісты перад навагоднімі святамі зрабілі наадварот — двухметровую ёлку... звязалі са звычайных нітак! На зялёную прыгажуню спатрэбілася каля 18 кіламетраў акрылу. Аўтар незвычайнага арт-аб'екта — **мясцовая вязальшчыца, мама ў дэкрэце Ганна САФОНАВА**.

— Калі мы толькі пачыналі прадумаваць канцэпцыю ўпрыгажэння вуліцы, то адштурхоўваліся ад таго, што можам зрабіць самі. Ліхтарыкі, мішура — банальна і патрабуе сродкаў. Паколькі я даўно вяжу, прапанавала «адзець» некалькі дрэў у рознакаляровыя «вадалазкі», — расказвае рукадзельніца.

Першыя «кашулі» для дрэў Ганна вязала сама. Яны настолькі спадабаліся наведвальнікам вуліцы, што хутка арт-аб'екты ператварыліся ў папулярнае месца для сэлфі.

— Вязанне — не толькі шкарпэткі-рукавічкі. Гэта яшчэ і мастацтва, даступнае кожнаму. Акрамя таго, ніхто не адмяняў вязальную тэрапію. У наш час пастаянныя стрэсы яна неабходная многім. Хутка да маёй ініцыятывы пачалі далучацца мясцовыя бабулі: адны дапамагалі ніткамі, іншыя прыносілі цэлыя звязаныя кавалкі, якія пасля ўпляталіся ў новыя ўпрыгажэнні, — расказвае Ганна. — Задумваючы навагоднюю ёлку, мы адрозжж па прасілі маладзечанцаў зрабіць для яе цацкі сваімі рукамі. За некалькі тыдняў прынеслі дзясяткі ўнікальных вырабаў — вязаных і сшытых. Прычым гэта былі цацкі і ад дзяцей, і ад моладзі, і ад прафесійных рукадзельніц. Хто б мог падумаць, што такая простая з'ява, як вязанне, аб'яднае столькі людзей!

Ганна КУРАК.

Перадсвяточны ажыятаж

Сустрэць Новы год у санаторыі

Колькі каштуе пуцёўка і ў каго атрымаецца туды паехаць?

Попыт на беларускія санаторыі на гэты Новы год ажыятажны, і трапіць туды тым, хто не паклапаціўся пра пуцёўкі загадзя, ужо не ўдасца. Свабодных месцаў даўно няма, чакаецца прыезд у тым ліку і вялікай колькасці замежных гасцей. Як беларускія здраўніцы рыхтуюцца да свят, колькі будзе каштаваць банкет і пражыванне, раскажаў дырэктар Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні Генадзь БАЛБАТОЎСкі.

— На навагоднія святы нашы санаторыі будуць запоўнены на 100%. Рэалізацыя пуцёвак скончылася даўно, і, шчыра кажучы, я сам нядаўна хацеў набыць пуцёўку — не атрымаўся, — раскажаў спецыяліст.

Навагоднія заезды на традыцыйныя 12-15 дзён пачнуцца, як правіла, з 24 снежня. Кошт пражывання ў гэты час фарміраваўся з улікам ажыятажнага попыту. Ён складзе ў сярэднім 58 рублёў у суткі на аднаго чалавека (за стандартны двухмесны нумар). У санаторыі «Лётцы» (Віцебскі раён), напрыклад, кошт пачынаецца ад 47 рублёў у суткі на чалавека, а вось у санаторыі «Юнацтва» (Мінскі раён) цэны стартуюць ад 90 рублёў у суткі. Але кошт не палюхае як некаторых нашых суайчыннікаў, так і замежных гасцей. Іх на навагоднія святы ў беларускія здраўніцы прыедзе больш за 10 тысяч. Усяго ж у 105 беларускіх санаторыях Новы год сустрэне больш за 28 тысяч чалавек.

Аздараўленчыя і лячэбныя працэдуры падчас навагодніх заездаў будуць выконвацца ў поўным аб'ёме. Навагоднія праграмы кожны санаторый рыхтуе па-свойму: запрашаюць прадстаўнікоў айчыннай эстрады, арганізуюць забаўляльныя і спартыўныя мерапрыемствы. Навагодні банкет, дарччы, аб'ядзецца ў сярэднім у 1 тысячу рублёў.

На зімовыя канікулы — у лагер

На дзіцячае аздараўленне, паводле інфармацыі Генадзь Балбатоўскага, на гэты перыяд выдзелена 1 мільён 600 тысяч рублёў. На гэтыя сродкі плануецца аздаравіць 666 тысяч дзяцей.

Усяго ж сёлета на дзіцячае аздараўленне было выдаткавана каля 190 мільёнаў рублёў. Яго прайшлі каля 80% школьнікаў.

А вось у беларускіх санаторыях адпачыла каля 1 мільёна 350 тысяч чалавек. Сярэднегадавая запаўняльнасць складала 80%. Больш за 700 тысяч беларусаў адпачыла за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту і фонду сацыяльнага страхавання. Больш за 580 тысяч пуцёвак было рэалізавана фізічным асобам — на 20% больш, чым летась. Экспарт паслуг у гэтай сферы вырас на 11%. За год у беларускіх здраўніцах адпачыла больш за 220 тысяч замежных гасцей (208 тысяч летась).

— У нас пабывалі грамадзяне з больш чым 20 краін. Каля 90% складаюць па-ранейшаму расіяне, але структура мяняецца ў бок заходніх краін. Найперш гэта звязана з лібералізацыяй візавага рэжыму, — раскажаў Генадзь Балбатоўскі. — Мянсяцца і нашы санаторыі. Вядзецца работа па прыцягненні інвестараў. Сёння яны разумеюць, што такі від паслуг запатрабаваны і гэта выгаднае ўкладанне грошай.

Алена КРАВЕЦ.

Белгазпромбанк
Энергия твоего будущего!

ОТЧЕТ О ПРОВЕДЕНИИ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «ПОБЕДА В ОДНО КАСАНИЕ»

Место и дата составления отчета:

17.12.2018 г.

г. Минск, пр-т Независимости, 11/2, офис 527.

1. Организатор: Частное предприятие «Айсберри», 220030, г. Минск, пр. Независимости, 11/2, офис 527, УНП 191117734.
2. Наименование рекламной игры — «Победа в одно касание».
3. Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3364 от 24.08.2018 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.
4. Срок начала рекламной игры: 1 сентября 2018 г.
5. Срок окончания рекламной игры: 31 декабря 2018 г.
6. Количество участников рекламной игры: 156 участников.
7. Призовой фонд разыгран не полностью.
8. Победители рекламной игры: 156 (сто пятьдесят шесть) победителей. Каждый победитель выиграл денежный приз в размере 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек.
9. Список победителей находится на сайте ОАО «Белгазпромбанка» www.belgazprombank.by в разделе «Новости».
10. Для справок по вопросам проведения рекламной игры +375 17 209-90-03.
11. В ходе проведения рекламной игры нарушений допущено не было. Жалоб организатору и комиссии не поступало.

Директор ЧП «Айсберри» Кухарчик Е. Н.

Скажыце, дактар...

НЕ МАГУ ДЫЖАЦЬ

Як лячыць
бранхіальную
астму?

ЧЫМ НЕБЯСПЕЧНАЕ ЖЫЦЦЁ Ў ГАДЖЭТАХ?

Сучасныя дзеці на роўным месцы атрымліваюць сур'ёзныя траўмы. Там, дзе іх равеснікі некалькі гадоў таму абыходзіліся сінякамі, у іх — пераломы. Чаму?

— Замест таго каб бегаць у двары, цяперашнія дзеці бавяць час у гаджэтах, а гэта толькі аслабляе тонус іх мышцаў, — кажа ўрач-хірург, загадчык хірурга-траўматычна-артапедычнага аддзялення 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі Мінска Вольга ЗАГАЛЬСКАЯ. — Акрамя таго, жыццё ў гаджэтах атрафіруе ў іх пачуццё небяспекі: калі яны бегаюць, скачучь і штурхаюць адзін аднаго, то не думаюць аб наступствах, бо героі іх віртуальных гульняў не пакутуюць ад сінякоў і пераломай.

гэта, як правіла, найбольш цяжкія траўмы.

Галоўныя адказныя за здароўе дзіцяці — бацькі, а дзеці апошнім часам нярэдка пакінуты на саміх сабе. Імкнучыся абараніць малых ад небяспекі, якую тояць вуліца і нават двор, дарослыя дазваляюць бавіць вольны час з гаджэтамі.

— У выніку школьнікі нярэдка блытаюць рэальны і віртуальны свет. Напрыклад, ідуць у сталовую, не глядзячы пад ногі, бо маршрут ім падказвае гаджэт, — звяртае ўвагу Вольга Загальская. — Дзецям трэба больш рухацца, умацоўваць мышцы, тады і траўмаў стане менш.

Не менш суровым выпрабаваннем для дзяцей і бацькоў з'яўляецца яшчэ адна сучасная забава — батуты. З 2015 года ўрачы адзначаюць усплёск пераломай, у тым ліку кампрэсійных пераломай пазваночніка ў дзяцей. Перад тым як весці іх ласкаваць, варта пракансультавацца з урачом, каб дакладна ведаць, з якога ўзросту і пры якіх захворваннях такую забаву лепш адмяніць.

Ды і самі бацькі павінны памятаць, што іх задача — быць прыкладам для дзіцяці. А значыць не парушаць правілы дарожнага руху, пераходзіць дарогу на зялёны сігнал святлафора, а не перабягаць разам з малым там, дзе зручней і хутчэй.

Бранхіальная астма — адно з самых распаўсюджаных хранічных захворванняў дыхальных шляхоў. І яна вядома ўжо некалькі тысячагоддзяў — у сваіх працах пра яе згадваў, напрыклад, Гіпакрат. Аднак у мінулым стагоддзі хвароба раптам праявіла нечаканае каварства. Калі ў пачатку XX стагоддзя на астму пакутавала ўсяго 0,1 % насельніцтва планеты, то сёння яна выяўляецца часцей — хворых ужо 10 %. Як жыць з астмай, расказала ўрач-алерголаг 2-й цэнтральнай раённай паліклінікі г. Мінска Алена ЧАЛЕЙ.

Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

— Алена Іванаўна, чаму расце захваральнасць на бранхіальную астму?

— Многія краіны свету, у тым ліку і Расія, на міжнародных кангрэсах агучваюць лічбу ў 10 % хворых, і Беларусь тут не адрозніваецца ад усяго свету. Мяркую, што захваральнасць заўсёды была прыкладна на адным узроўні. А рост колькасці хворых звязаны з паляпшэннем дыягностыкі. Зараз тэрапеўты і ўрачы агульнай практыкі скіраваны на выяўленне бранхіальнай астмы. Калі раней ставілі астматычны ці алергічны бранхіт, зараз такога дыягназу ў міжнароднай класіфікацыі хвароб няма. На працягу года пры сімптомах, якія ўказваюць на астму, тэрапеўты прызначаюць неабходныя абследаванні, і пацыенты атрымліваюць правільны дыягназ, пакуль хвароба яшчэ не паспела набыць абароты.

— Як сабе праяўляе бранхіальная астма?

— Паводле класічнага азначэння, астма — гэта хранічны запалены працэс у бронхах, які праяўляецца шэрагам сімптомаў: задышка, начныя і дзённыя прыступы ўдушша, хрыпы, свіст у грудзях і, адпаведна, немагчымасць выконваць звычайныя фізічныя нагрузкі. Запаленне садзейнічае гіперэактыўнасці бронхаў, у такога пацыента яны рэагуюць на ўсё: на алерген, фізічныя нагрузкі, надвор'е, прастуды. Гэты хранічны запалены працэс генетычна абумоўлены. Асаблівасці будовы бранхіальнага дрэва мы атрымліваем у спадчыну. Пры «ўдалым» збегу абставін алерген трапляе ў бронхі і працэс запускаецца.

— Ці ўплываюць на ўзнікненне хваробы экалогія і наш лад жыцця?

— Канешне, сярод сельскіх жыхароў і жыхароў мегаполісаў карціна па астме будзе адрознівацца. Але экалогія — гэта не прычына, а трыгер — спускавы кручок, які

запускае хваробу. Калі ёсць генетычная схільнасць, алерген або вірус, які трапіў у бронхі, выклікае запалены працэс, і ён развіваецца, пераходзіць у астму.

— Якія абследаванні варта праходзіць пры падазрэнні на бранхіальную астму?

— Са скаргамі варта звяртацца да тэрапеўта. Першае, што павінна насцярожыць, — вам цяжка ўдыхнуць, а выдых адбываецца са свістам. Могуць узнікаць начныя прыступы кашлю, немагчымасць гучна размаўляць, смяяцца, пець. Прыступы ўдушша — найбольш характэрны сімptom — не заўсёды адразу з'яўляюцца. Таксама нашы пацыенты скардзяцца, што спяць седзячы з вялікай падушкай, па начах п'юць гарбату, адчыняюць форцікі... З банальным бранхітам уначы пацыент больш-менш нармальна спіць. Тэрапеўт прызначае спіраграму і кіроўвае да лора. Як ні дзіўна, астма, як правіла, прыходзіць не адна, а разам з рынітам — алергічным ці хранічным, бо слізистая ў носе і бронхах падобная. І калі ў дзіцяці пастаянныя праблемы з носам, ён таксама кандыдат у астматыкі. Таму варта абследавацца і ў лора на наяўнасць хранічнага рыніту ці сінусіту, паліпаў. Такое абследаванне, як спіраграма, падчас якога вызначаецца функцыя ніжняга дыхання, таксама трэба зрабіць — яно выконваецца ва ўсіх паліклініках. Пры падазрэннях на астму спіраграма робіцца з лекамі, якія пашыраюць бронхі, гэта так званы бронхадылатацыйны тэст, і ў астматыка ён заўсёды станоўчы.

— Ці можна забяспечыць мірнае суіснаванне з бранхіальнай астмай?

— Каб жыццё было камфортным, важна каб у пацыента быў кантакт з доктарам. Сярод астматыкаў няма тых, хто часам ігнаруе прадпісанні ўрача. Дарэчы,

калі ставіцца дыягназ «бранхіальная астма», некаторыя пацыенты вельмі расстройваюцца. Але ж гэта самая простая з усіх бронха-лёгачных хвароб. Ёсць шэраг дыягназаў, якія, нягледзячы ні на што, прагрэсуюць, і не існуе ні прафілактыкі, ні дапамогі, — тая ж хранічная абструкцыйная хвароба лёгкіх. З астмай, калі ты звярнуўся да ўрача і прымаеш лячэнне, якасць жыцця не пагаршаецца. Многія вядомыя спартсмены-лыжнікі — астматыкі, і ніхто іх не спісвае з рахункаў. Калі прызначана базісная тэрапія, якая прызначана падаўляць запаленне, то хвароба не вядзе да інвалідызцыі. Калі лячэнне не прымаць, то, на жаль, як ні загартоўвайся і ні займайся спортам, хвароба прагрэсуе, адбываецца зарастанне дробных бронхаў. Калі ж пацыент лечыцца, фізічную актыўнасць можна не абмяжоўваць. Праўда, не рэкамендуецца тыя віды, дзе нагрузка патрабуе рыўкоў, напрыклад скачкі і бег. А вось плаванне, веласіпед, нават лыжы вітаюцца.

Сёння з астмай жыць вельмі проста, бо ёсць разнастайныя разумныя лекі. Не трэба прымаць таблеткі, дастаткова выкарыстоўваць інгалятар адзін-два разы ў дзень. Навакольныя могуць не падазраваць пра вашу захворванне, а якасць жыцця не мяняецца на працягу дзесяцігоддзяў. Зараз з астмай нават не патрабуецца лячэння ў стацыянары. Праўда, ёсць 5—10 % пацыентаў з некантралюемымі цяжкімі астмамі, якія выконваюць усе прадпісанні, а эфекту няма.

— Калі маецца генетычная схільнасць, ці можна неяк засцерагчыся ад хваробы?

— У сям'і, дзе ёсць астматыкі, да здароўя дзіця трэба ставіцца больш пільна. Калі яно адзін раз перанесла абструкцыйны бранхіт, другі, то імавернасць узнікнення астмы высокая. Таму бранхіт важна своечасова лячыць. Калі гэта алергічныя формы астмы, не трэба заводзіць хатніх жывёл, адпачынак планваць варта так, каб з'ехаць з краіны, калі максімальная канцэнтрацыя алергена.

Клімат у Беларусі вільготны, халодны і ветраны, а вы пастаянна знаходзіцеся ў соцыуме, а значыць, імавернасць прастудзіцца ці атрымаць вірус высокая. Таму абысціся без тэрапіі, на жаль, не атрымаецца. Але калі пацыент знаходзіцца на базіснай тэрапіі, у сезон прастуд ён, як правіла, не хварэе.

Важна ведаць

Бацькі і дарослыя, якія глядаюць малых, павінны прытрымлівацца правілаў бяспекі:

- ✓ ніколі не пакідаць дзіця адно ў доме, ванне, аўтамабілі, нават калі яно спіць;
- ✓ не пакідаць малое на прыўзнятай паверхні (ложак, крэсла, спавіральныя столікі і інш.);
- ✓ не пакідаць дзіця сам-насам з хатнімі жывёламі.

Штогод у Беларусі траўмы атрымліваюць больш за 750 тысяч чалавек, з іх 150 тысяч (каля 20 %) — дзеці. У структуры пярвічнай захваральнасці ў малых траўмы ўстойліва занялі другое месца. А смяротнасць дзяцей ад знешніх прычын у Беларусі значна перавышае яе ўзровень у развітых краінах Еўропы. Паводле даных Даклада аб прафілактыцы дзіцячага траўматызму ў Еўропе, Беларусь сярод 47 еўрапейскіх краін па ўзроўню смяротнасці ва ўзросце да 15 гадоў займае: 8-е месца ад гібелі ў выніку падзенняў, 10-е — ад апёкаў, 17-е — ад ДТЗ. На транспартны траўматызм, дарэчы, прыходзіцца ўсяго 1—2 %, але

Я БАЧУ!

Сацыяльны ролю пра дзіцячы зрок прадставілі ў Беларусі. Забунае відэа з удзелам маленькіх беларусаў заклікае своечасова наведваць афтальмолага і знята ў падтрымку праекта «Я бачу!» і акцыі «Рабіць дабро так проста». Ролю з'явіцца ў эфіры буйных рэспубліканскіх і абласных каналаў.

Ён запрашае глядачоў у захапляльны свет дзіцячых фантазій. Елачка з зялёнай «шэрсцю», вушастыя сланы і самалёты, падобныя на сініц, — чаго толькі не ўбачыць дзіця ў звычайнай табліцы для праверкі зроку! Клапаціцца пра тое, каб дзеці маглі распазнаваць у гэтай табліцы як мага больш радкоў і бачыць больш цікавага ў наваковым свеце, і заклікае дарослых праект «Я бачу!».

Яго рэалізуюць Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне «Беларускі дзіцячы фонд» і кампанія velcom пры падтрымцы Міністэрства аховы здароўя з 2016 года. Сёлета мабільныя брыгады афтальмолагаў працуюць

у Брэсцкай вобласці. Да пачатку снежня медыкі паспелі аглядзець амаль 11 тысяч дзяцей у школах сямі раёнаў Брэсцчыны — Бярозаўскім, Ганцавіцкім, Маларыцкім, Жабінкаўскім, Камянецкім, Кобрынскім і Пружанскім. Парушэнні зроку былі выяўлены ў 4148 школьнікаў (больш чым у 38 %), з іх у 2653 дзяцей дыягназ устаноўлены ўпершыню. З усіх абследаваных 1300 дзяцей атрымалі рэцэпт на акулярную карэкцыю, 77 накіраваны на дадатковае абследаванне, а 27 — на лячэнне ў стацыянар.

— За тры гады праект «Я бачу!» стаў маштабнай сацыяльнай з'явай, якая прыносіць карысць дзецям. Даная, якія атрымалі ўрачы за гэты час, канстатуюць, што тэндэнцыя пагаршэння зроку ў дзяцей патрабуе комплекснага падыходу і неадкладнага вырашэння, — кажа намеснік дырэктара Беларускага дзіцячага фонду Ірына ЧАРНЯКОВА. — Прыемна, што праект аб'яднаў нааганні грамадскай арганізацыі, бізнесу і дзяржавы для дапамогі дзецям, і эфект ад яго істотны.

У цэнтры ўвагі — дзіцячы зрок

Асаблівая ўвага сёлета дадалася прывільнаму харчаванню. Дзясяткі білбордаў і сіцілайтаў з выявамі карысных для зроку прадуктаў з'явіліся на вуліцах і прыпынках грамадскага транспарту ў Брэсце, Баранавічах, Ганцавічах, Кобрыне, Пружаных, а таксама ў беларускай сталіцы.

Бюджэт праекта «Я бачу!» штогод фарміруецца па выніках дабрачыннай ініцыятывы velcom «Рабіць дабро так проста». Удзельнікам марафону можна стаць і сёлета, дастаткова ў перыяд з 11 да 31 снежня падключыцца на любы з тарыфных планаў лінейкі «Камфорт». Кожнае такое падключэнне прынясе ў скарбонку праекта «Я бачу!» 10 рублёў.

— З 2016 года праект паспеў дапамагчы больш чым 30 тысячам дзяцей практычна з усёй Беларусі, — адзначае начальнік аддзела карпарацыйных камунікацый кампаніі velcom Мікалай БРЭДЗЕЛЕЎ. — Мы імкнемся, каб наша ініцыятыва развіталася, а дзеці атрымлівалі сучасную афтальмагінную дапамогу. І разлічваем на тое, што

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.
Сярод карысных для зроку прадуктаў гарбуз, морква, варэнне з чарніц і горкі шакалад, сельдэрэй і ківі.

нашы абаненты і ўсе ўдзельнікі дабрачыннай акцыі «Рабіць дабро так проста» працягнуць традыцыю і дапамогуць сабраць нам як мага большую суму для прадаўжэння праекта.

У 2019 годзе мабільныя брыгады ўрачоў-афтальмолагаў накіруюцца ў сельскія школы раёнаў Віцебскай вобласці, дзе праект працягне сваю работу.

Матэрыялы падрыхтавала
Алена КРАВЕЦ.

Проведение вторых повторных торгов по продаже имущества ООО «Черный егерь»

№ лота	Наименование лота	Начальная цена, руб.	Сумма задатка 5 %, руб.	Шаг торгов 5 %, руб.
1	Здание придорожного кафе (не завершенный строительством единый объект недвижимого имущества, инв. № 614/U-34310)	124 822,21	6 241,11	6 241,11

Местонахождение: Минская обл., Смолевичский р-н, автодорога М1/Е30 Брест (Козловичи) – Минск – граница РФ (Редьки), 379 км (лево).

Характеристики объекта:
в состав единого объекта недвижимого имущества входят:
незавершенное законсервированное 2-этажное здание придорожно-го кафе с цокольным этажом (инв. № 614/U-34310), процент готовности основного строения 44 %, цокольного этажа – 73 %, общая площадь здания – 284,2 кв. м;

не завершенные строительством недвижимые улучшения (строительно-монтажные работы по возведению 2-го этажа придорожного кафе), в т. ч. строительные материалы;
земельный участок с кадастровым номером 62480000001000909 (право аренды).

Торги в форме открытого аукциона будут проведены по адресу: г. Минск, ул. Антоновская, д. 2, каб.18, начало – **9 января 2019 г., в 10.00.**

Письменная заявка на участие в торгах и копия документа, свидетельствующего об оплате задатка, должна быть подана с 09.0018.12.2018 по 18.00 08.01.2019 по адресу организатора торгов.

Задаток на участие по лоту составляет 5 % от его начальной цены и должен быть перечислен по **08.01.2019** на расчетный счет продавца – ООО «Черный егерь», 222201, Минская обл., г. Смолевичи, ул. Торговая, д. 14В, р/с ВУ14 ТЕСН 3012 1363 1001 4000 0000, в ОАО «Технобанк», г. Минск, ул. Кропоткина, д. 44, код ТЕСНВУ22, УНП 690821358, назначение платежа: задаток по лоту (наименование лота и его номер) для участия в торгах **09.01.2019**. Организатор торгов: ООО «БизнесУэй», г. Минск, ул. Антоновская, д. 2, ком. 18, тел. +375 (29) 165-33-65. Продавец: **ООО «Черный егерь»**. Ознакомьтесь с лотом можно в будние дни с 09.00 до 17.00 по месту нахождения лота, предварительно согласовав время прибытия. Цена без НДС (УСН). В случае признания торгов несостоявшимися по причине участия одного претендента лот может быть продан ему с его согласия по цене, увеличенной на 5 % от начальной цены. Победителем торгов (претендентом на покупку) возмещаются затраты на организацию и проведение торгов в размере **681,60 руб.** Срок подписания договора купли-продажи по 19.01.2019. Правила и порядок проведения торгов, оформление участия в открытых торгах указаны на сайте Единого государственного реестра сведений о банкротстве www.bankrot.gov.by в разделе «Должник – ООО «Черный егерь» – имущество – реализация»

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении повторного аукциона

ОАО «Березинский льнозавод» проводит повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущества в составе:

лот № 1: главный производственный корпус общей площадью 3765,8 кв. м, инв. № 611/С-32645, расположенный на земельном участке площадью 1,5960 га с кадастровым номером 620450100001003603 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60, корп. 1.
Начальная цена с НДС (20 %) – **428 688,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**21 434,40 бел. руб.**).

лот № 2: административно-бытовой корпус общей площадью 1630,5 кв. м, инв. № 611/С-32540, расположенный на земельном участке площадью 0,2716 га с кадастровым номером 620450100001003599 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60.
Начальная цена с НДС (20 %) – **196 259,70 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**9 812,98 бел. руб.**).

лот № 3: склад-арочник общей площадью 772 кв. м, инв. № 611/С-32657, расположенный на земельном участке площадью 0,1541 га с кадастровым номером 620450100001003594 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60, корп. 4.
Начальная цена с НДС (20 %) – **94 452,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**4 722,60 бел. руб.**).

лот № 4: склад-арочник общей площадью 651,7 кв. м, инв. № 611/С-32658, расположенный на земельном участке площадью 0,1659 га с кадастровым номером 620450100001003595 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60, корп. 3.
Начальная цена с НДС (20 %) – **73 554,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**3 677,70 бел. руб.**).

лот № 5: здание боксов общей площадью 347,6 кв. м, инв. № 611/С-32656, расположенное на земельном участке площадью 0,0657 га с кадастровым номером 620450100001003593 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60, корп. 5.
Начальная цена с НДС (20 %) – **31 170,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**1 558,50 бел. руб.**).

лот № 6: здание котельной общей площадью 947,2 кв. м, инв. № 611/С-32655 и кастроборник, общей площадью 151,8 кв. м, инв. № 611/С-32801, расположенные на земельном участке площадью 0,4438 га с кадастровым номером 620450100001003597 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60.
Начальная цена с НДС (20 %) – **130 872,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**6 543,60 бел. руб.**).

лот № 7: автосовсовая общей площадью 193,2 кв. м, инв. № 611/С-32800, расположенная на земельном участке площадью 0,0435 га с кадастровым номером 620450100001003598 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60, корп. 10.
Начальная цена с НДС (20 %) – **31 896,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**1 594,80 бел. руб.**).

лот № 8: блок вспомогательных помещений общей площадью 151,2 кв. м, инв. № 611/С-32646 и навесной склад общей площадью 309,4 кв. м, инв. № 611/С-32804, расположенные на земельном участке площадью 0,5540 га с кадастровым номером 620450100001003596 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60.
Начальная цена с НДС (20 %) – **110 790,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**5 539,50 бел. руб.**).

лот № 9: насосная станция 2-го подъема общей площадью 101,5 кв. м, инв. № 611/С-32802, расположенная на земельном участке площадью 0,7992 га с кадастровым номером 620450100001003592 по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60.
Начальная цена с НДС (20 %) – **37 662,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**1 883,10 бел. руб.**).

лот № 10: шоха № 1 общей площадью 3448 кв. м, инв. № 611/С-32654, шоха № 2 общей площадью 3442 кв. м, инв. № 611/С-32653 и подвальное помещение общей площадью 70,5 кв. м, инв. № 611/С-32803, расположенные по адресу: Минская область, г. Березино, ул. Победы, 60.
Начальная цена с НДС (20 %) – **318 042,00 бел. руб.** Задаток 5 % от начальной цены (**15 902,10 бел. руб.**).

Стоимость лотов снижена на 50 %.
Задатки перечисляются на р/с № ВУ55БПСВ30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК ВПСВВУ2Х, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Предыдущие извещения опубликованы в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета») 07.09.2017, 07.12.2017 и «Звезда» от 23.04.2018.

Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (с изменениями и дополнениями).

Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель). Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **09.01.2019 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **08.01.2019 до 16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.**

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Молодеченский молочный комбинат» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже **станции технического обслуживания оборудования животноводческих ферм с инвентарным номером № 631/С-61889 общей площадью 438,6 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 621385412101000159 площадью 0,1800 га по адресу: Минская область, Вилейский район, Осиповичский с/с, аг. Шилевичи, ул. Советская.**

Условия продажи:
– улучшение эстетического вида объекта, благоустройство земельного участка, отведенного для обслуживания недвижимого имущества, и наведение на нем порядка, в течение трех месяцев с момента подписания акта приема-передачи недвижимого имущества;

– поддержание надлежащего санитарного, технического состояния недвижимого имущества и земельного участка в течение всего срока использования (эксплуатации) объекта до его сноса (гибели);
– обращение в течение одного месяца с даты государственной регистрации перехода права собственности на недвижимое имущество (в случае отчуждения незарегистрированного объекта – с даты подписания акта приема-передачи) в районный исполнительный комитет для получения разрешения на разработку проектно-сметной документации, проведение проектно-исследовательских работ (в случае необходимости ее разработки) либо информирование соответствующего исполнительного комитета в указанный срок об отсутствии такой необходимости;

– разработка проектно-сметной документации, проведение проектно-исследовательских работ в срок не позднее 6 месяцев с момента получения разрешения, если иное не предусмотрено законодательством;
– проведение реконструкции (строительства) недвижимого имущества в сроки, предусмотренные проектно-сметной документацией, с окончанием строительства не позднее 2 лет с даты государственной регистрации перехода права собственности на недвижимое имущество, если иное не установлено решением районного исполнительного комитета;

– использование земельного участка в строгом соответствии с действующим законодательством;
– запрет на отчуждение недвижимого имущества до его ввода в эксплуатацию.

Начальная цена с НДС (20 %) – **46 440,00 бел. руб.** (задаток 10 % от начальной цены – **4 644,00 бел. руб.**).

Задатки перечисляются на р/с № ВУ55БПСВ30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК ВПСВВУ2Х, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **22.01.2019 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **21.01.2019 до 16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17**

Производственный участок «Соколово», стоимость имущества составляет – 596 411, 82 (пятьсот девяносто шесть тысяч четыреста одиннадцать) рублей, 82 копейки (список имущества опубликован в газете «Звезда» от 15 ноября 2018 года № 220)

Сведения о предмете аукциона (имущество расположено на производственной базе ОАО «Рыбхоз Соколовский Гусак» по адресу: 225104, Брестская область, Жабинковский район, д. Соколово, ул. Каштановая, 2	Начальная цена, рублей (без НДС) бел. руб.	Сумма задатка, рублей (без НДС) бел. руб.	Минимальная величина первого шага, рублей (без НДС) бел. руб.
Лот № 1. Легковой внедорожник-ВАЗ-21310, гос. № 89-66 КИ-1, 2005 г. в.	2700	270	27
Лот № 4. Погрузчик ЮМЗ-6, гос. № АА 44-17	2160	216	216

Аукционные торги состоятся 4 января 2019 года в 11.00 в административном здании по адресу: 225104, Брестская область, Жабинковский район, д. Соколово, ул. Каштановая, 2.

Заявление с пакетом документов подаются в срок до 3 января 2019 года до 16.00 по адресу: Жабинковский район, д. Соколово, ул. Каштановая, 2. Контактные телефоны: Велком 8-044-5680670, МТС 8029-544-48-66. Задаток в размере 10 % стоимости имущества (лота) перечисляется на лицевой счет ВУ 37 ВАРВ 3012 2233 4001 1000 000 г. Минск, ОАО «Беларгпромпанк» – БИК ВАРВВУ2Х. Шаг аукциона 10 %. Срок подписания договора купли-продажи в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона.

УНН 290816615

ОБЪЯВЛЕНИЕ

РУП «Белсоюзпечать» реализует бывшие в употреблении автомобили по рыночной стоимости. С автомобилями можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Лукьяновича, д.12, ежедневно в рабочие дни с 8.30 до 13.00 и с 14.00 до 16.30. Контактные телефоны: 8 017 237-29-54, 8 017 289-13-24. Заявки на приобретение автомобилей можно выслать на факс 8 017 237-29-54.

№	Наименование	Год выпуска	Рыночная стоимость без НДС, бел. руб.
1	Автомобиль ГАЗ 33023	2007	2 212,10
2	Автомобиль ГАЗ 3302	2008	4 424,20
3	Автомобиль ГАЗ 3302	2008	4 424,20
4	Автомобиль PEUGEOT PARTNER	2003	3 619,80
5	Автомобиль CITROEN BERLINGO	2003	3 619,80
6	Автомобиль FORD TRANSIT	2002	4 826,40

Продавец имущества: РУП «Белсоюзпечать», г. Минск, ул. Володарского, 16, к. 203. Контактные телефоны: 8 017 327-29-54, 8 017 289-13-24.

Расчетный счет № р/с № ВУ96БПСВ30121026940119330000 БИК ВПС-ВВУ2Х в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 369, пр-т Машерова, 80. УНП 100071552, ОКПО 14795291

СВЕДЕНИЯ О РЕЗУЛЬТАТАХ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «ШИНЫ ПОКУПАЙ – KOLESOPUS.BY»

Организатором Рекламной игры является торговое унитарное предприятие «Пропеллер Медиа», УНП 391811829, зарегистрированное администрацией Октябрьского района г. Витебска от 17 февраля 2017 г. в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 391811829

Юр. адрес: Республика Беларусь, 210038, г. Витебск, пр-т Московский, 55Л/3, контактный телефон +375212642244.

Срок и место проведения Рекламной игры: 17.09.2018 по 31.12.2018, по адресу: Республика Беларусь, Витебск, пр-т Московский, 55Л/3, оф. 414.

В Рекламной игре разыгрывались призы 4 видов:

1 приз – Идентификационная электронная карта № 691673897 системы «BERLIO CARD» на получение нефтепродуктов А-92, А-95, Дт, Газ в сети АЗС ИООО «ЛУКОЙЛ Белоруссия»

6 призов – «Набор автомобилиста»

60 призов – Кружка с логотипом

60 призов – Футболка с логотипом

Призовой фонд был разыгран полностью. Было разыграно:

1 приз – Идентификационная электронная карта № 691673897 системы «BERLIO CARD» на получение нефтепродуктов А-92, А-95, Дт, Газ в сети АЗС ИООО «ЛУКОЙЛ Белоруссия»

6 призов – «Набор автомобилиста»

60 призов – Кружка с логотипом

60 призов – Футболка с логотипом

Общее количество участников рекламной игры составило 225 человек

Правила проведения Рекламной игры опубликованы в газете «Звезда» № 178 от 15.09.2018 года. По вопросам Рекламной игры обращаться по телефону +375445046404 с 10.00 до 18.00 в рабочие дни по 31 декабря 2018 года. Рекламная игра «Шины покупай – kolesopus.by», зарегистрирована в Министерстве антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь, свидетельство о государственной регистрации № 3377 от 07. 09. 2018 г.

Список победителей:

Карасик Петр Васильевич – фирменная кружка
Маманович Дмитрий Александрович – фирменная футболка
Юрковец Максим Вячеславович – «набор автомобилиста»
Пирожник Николай Владимирович – фирменная футболка
Ганусевич Владимир Леонидович – фирменная футболка
Зарецкий Вася Николаевич – фирменная футболка
Зохарев Юрий Евгеньевич – фирменная кружка
Янковский Владимир Владимирович – фирменная кружка
Грицкевич Наталья Ивановна – фирменная кружка
Шадыро Александр Павлович – фирменная футболка
Борисенко Александр Александрович – фирменная кружка
Романеня Денис Владимирович – фирменная футболка
Буглак Надежда Васильевна – фирменная футболка
Никитин Александр Викторович – фирменная кружка
Костечко Игорь Иванович – фирменная кружка
Соренков Александр Григорьевич – фирменная футболка
Грицик Ирина Николаевна – фирменная кружка
Ромашенко Олег Николаевич – фирменная кружка
Бернацкий Андрей Мечиславович – фирменная футболка
Островский Михаил Иванович – фирменная футболка
Филиппова Наталия Ивановна – фирменная кружка
Островская Елена Егоровна – фирменная кружка
Коротич Роман Константинович – фирменная футболка
Скребеч Павел Александрович – фирменная кружка
Овсов Дмитрий Васильевич – фирменная футболка
Кульбицкий Андрей Владимирович – фирменная футболка
Юник Максим Михайлович – фирменная футболка
Саевич Вадим Петрович – фирменная кружка
Заварухина Елена Александровна – фирменная кружка
Шпаков Андрей Александрович – фирменная кружка
Мирошниченко Сергей Александрович – фирменная футболка
Сиренко Павел Викторович – фирменная кружка
Баранов Евгений Викторович – фирменная кружка
Юрковец Максим Вячеславович – фирменная кружка
Гедрович Игорь Вячеславович – фирменная футболка
Скакун Павел Сергеевич – фирменная футболка
Валуев Владимир Михайлович – фирменная футболка
Валуев Владимир Михайлович – фирменная кружка
Мовко Юрий Валерьевич – фирменная кружка
Авчинка Дмитрий Олегович – «набор автомобилиста»
Бельий Юрий Геннадьевич – фирменная футболка
Рыбчинский Анатолий Викторович – фирменная футболка
Бибнев Михаил Сергеевич – фирменная кружка
Банделиков Николай Федорович – фирменная кружка
Дударев Владислав Григорьевич – фирменная футболка
Юрковец Максим Вячеславович – фирменная футболка

Вакар Дмитрий Петрович – «набор автомобилиста»
Вакар Дмитрий Петрович – фирменная футболка
Морозько Сергей Васильевич – фирменная футболка
Зайцев Игорь Анатольевич – фирменная кружка
Хрипко Александр Васильевич – фирменная футболка
Вакар Дмитрий Петрович – фирменная футболка
Лайкова Татьяна Васильевна – фирменная кружка
Трохименко Николай Николаевич – фирменная футболка
Санкевич Евгений Александрович – фирменная кружка
Крюк Андрей Васильевич – фирменная кружка
Еремчук Олег Николаевич – фирменная кружка
Трояков Сергей Семенович – фирменная футболка
Залого Людмила Григорьевна – фирменная кружка
Микулич Дмитрий Владимирович – фирменная кружка
Яковлев Руслан Валерьевич – фирменная кружка
Хворыгин Геннадий Александрович – фирменная футболка
Аленьков Борис Александрович – фирменная футболка
Кононов Александр Сергеевич – фирменная кружка
Михалькевич Павел Сергеевич – фирменная футболка
Зыль Владимир Владимирович – фирменная футболка
Савченко Андрей Борисович – фирменная футболка
Струповец Валерий Николаевич – фирменная кружка
Панченко Елена Николаевна – фирменная футболка
Лавров Александр Александрович – фирменная кружка
Новикова Виктория Викторовна – «набор автомобилиста»
Кузьмин Юрий Владимирович – фирменная футболка
Езерский Вадим Александрович – фирменная футболка
Цвирко Борис Александрович – фирменная кружка
Белько Александр Степанович – фирменная футболка
Куликовский Сергей Юрьевич – фирменная кружка
Астафьев Евгений Игоревич – фирменная футболка
Дубицкий Виктор Иванович – фирменная кружка
Бирич Александр Владимирович – фирменная футболка
Шульпенков Александр Андреевич – фирменная кружка
Брагин Евгений Евгеньевич – фирменная кружка
Гайдученок Валерий Владимирович – фирменная футболка
Прищепный Олег Владимирович – фирменная кружка
Жегульский Евгений Владимирович – фирменная кружка
Шиляев Дмитрий – фирменная кружка
Ковшик Александр Владимирович – фирменная кружка
Бугуш Николай Васильевич – фирменная футболка
Долголенко Григорий Васильевич – фирменная футболка
Синяевский Максим Александрович – фирменная кружка
Лушчик Иван Васильевич – «набор автомобилиста»
Сипузык Николай Николаевич – фирменная кружка
Прищепный Олег Владимирович – фирменная кружка
Сиванкова Инга Николаевна – фирменная кружка
Положечко Юрий Алексеевич – фирменная кружка
Волочко Владимир Аркадьевич – фирменная кружка
Зилит Михаил Александрович – фирменная футболка
Галкин Сергей Леонидович – фирменная футболка
Богданов Сергей Александрович – фирменная кружка
Зубец Валерий Витальевич – фирменная футболка
Кушнер Инна Ивановна – фирменная футболка
Мытникова Галина Петровна – фирменная футболка
Козел Валерий Тадэушевич – фирменная кружка
Шатило Станислав Анатольевич – фирменная футболка
Млявий Александр Александрович – фирменная футболка
Луценко Владимир Викторович – фирменная футболка
Паук Алексей Анатольевич – фирменная кружка
Савосько Кирилл Викторович – фирменная кружка
Пунгин Алексей Вячеславович – «набор автомобилиста»
Борщев Евгений Олегович – фирменная футболка
Буневич Игорь Владимирович – фирменная кружка
Деркин Андрей Андреевич – фирменная футболка
Осипенко Виталий Викторович – фирменная футболка
Никитин Константин Анатольевич – фирменная футболка
Барсуков Андрей Николаевич – фирменная футболка
Миронова Анна Александровна – фирменная футболка
Трипутть Дмитрий Владимирович – фирменная кружка
Макаревич Евгений Андреевич – фирменная футболка
Белоусов Виталий Васильевич – фирменная кружка
Кухта Ольга Григорьевна – фирменная кружка
Улога Дмитрий Анатольевич – фирменная кружка
Янущенко Алексей Петрович – фирменная кружка
Астрелин Виталий Павлович – фирменная кружка
Сак Геннадий Иосифович – фирменная футболка
Сак Геннадий Иосифович – фирменная кружка
Алехна Роман Николаевич – фирменная футболка
Гаргун Александр Иванович – фирменная футболка
Бирич Александр Владимирович – идентификационная электронная карта № 691673897 системы «BERLIO CARD» на получение нефтепродуктов А-92, А-95, Дт, Газ в сети АЗС ИООО «ЛУКОЙЛ Белоруссия»

Дзмітрый Шулюк нарадзіўся ў 1989 годзе на Смаргоншчыне. Пасля заканчэння Рэчыцкага дзяржаўнага педагагічнага каледжа працаваў настаўнікам беларускай мовы і літаратуры. Жаданне атрымаць вышэйшую адукацыю прывяло яго на завочнае аддзяленне Белдзяржуніверсітэта. Праўда, не на філалагічны факультэт, як звычайна бывае з тымі, хто вырашыў звязаць сваю прафесію з мовай і літаратурай, а на філасофскі. Зрэшты, думаецца, гэта зусім не лішні досвед у сувязі з цяперашняй пасадай Дзмітрыя Шулюка — намесніка галоўнага рэдактара часопіса «Малодосць». Як не лішні ён і ў творчасці, бо ў выніку і нараджаюцца такія фразы, як, напрыклад, у адным з падарожных эсэ маладога празаіка: «Аўтару неверагодна шмат прыходзіцца рабіць, каб быць героем, але каб герой не быў аўтарам».

Алесь БАДАК.

— Ужо амаль восем, а твайго бацькі ўсё няма. Можна, ён і не прыйдзе. А я цябе адну не пакіну. Сам жа абяцаў, сам жа гаварыў, сам жа ледзь не прымусіў мяне адправіць маці дадому. Казаў, будзе чалавекам. Казаў, будзе бацькам. І дзе твой бацька? Усё на мне, як заўсёды. Я павінна з усім разбірацца. Мне на працу ісці. Я ўжо спазняюся.

Матуля была «ўся на нервах». Аня па-дзіцячы спрабавала яе супакоіць:

— Я ж дарослая. Я магу сама пасядзець з сабой. Тым больш та-

Дзмітрый ШУЛЮК

ЯК ПРЫХОДЗЯЦЬ КАЛЯДЫ

та хутка прыйдзе. Праўда-праўда. Ён проста затрымліваецца.

Ці паверыла маці, ці не, напэўна, выбару ў яе не было, бо сапраўды спазнялася. Тым больш дачка накормлена, а спаць і сама ляжа. Толькі заўтра крыху раней трэба адпраціцца з працы, каб падняць у школу.

— Нікому дзверы не адчыняй, доўга не сядзі, не забудзься выключыць святло.

— Ведаю. Памятаю. Будзе зроблена.

Дзяўчынка відавочна абрадалася, і калі паразважае ці крыху зазірнуць у мінулае, то зробіцца зразумела: прычына радасці не ў магчымасці пабыць самастойнай, а ў тым, што мама нарэшце перастала наракаць на тату. Тата быў добры, вясёлы, часам піў. Часта піў. Але ж ён усё роўна заставаўся татам. Добрым і вясёлым. Часам не вясёлым, а злым. Вельмі злым. Але ж гэта не ён сам, гэта гарэлка. Ён тут ні пры чым. А калі б ён не піў гарэлку, то ці быў бы такі добры і вясёлы? Можна, ён быў бы зусім іншым чалавекам, ні на кроплю не падобным на яе тату.

Маці пайшла. Аня крыху пачытала кніжку пра чараўніка Ізмурднага горада, дачытала якраз

да таго моманту, калі галоўныя героі трапілі нарэшце ў гэты самы горад, і на гэтым спынілася. Каб расцяліць ложак, выключыць святло і, перад тым як легчы, падысці да акна і паглядзець на бязмерную казаннасць і чароўнасць сапраўднага горада. На гэтыя вокны-зоркі, якія мігцяць і тут і там, якія крычаць «а за намі тут людзі, жыццё тут, не спяць жа», усміхаюцца бліскучымі ўсмешкамі. Быццам сотні Чэшырскіх Катоў — сотні вокнаў.

Тата прыйшоў пазна, але Аня яшчэ не спала: усё глядзела за шкло, у свет, на святло. Думала, чым адрозніваюцца зоркі на небе ад тых агеньчыкаў на зямлі, і прыйшла да банальнага для дарослых, але такога казаннага для сябе адкрыцця, што дзесьці там высока таксама горад са сваім начным жыццём, сваімі людзьмі: дарослымі і дзецьмі. Аня нават уявіла сабе дзяўчынку, якая глядзіць са свайго акна нябеснага дзевяціпавярховіка на Зямлю і ўяўляе Аню. Магчыма, у яе таксама не атрымліваецца заснуць, бо яна чакае тату, і тата хутка прыйдзе, ад яго будзе дрэнна пахнуць, але сам ён будзе добры.

Тата сапраўды прыйшоў п'яным і добрым. Ён шчыра рада-

ваўся, што дачка яшчэ не спіць, моцна абдымаў яе, абяцаў больш не спазняцца, а пасля адчыніў акно «каб было лепш відаць, каб было чысцей, каб нас не супынялі гэтыя празрыстыя сцены».

— Гэта мой горад, — казаў ён, і ў снежаньскім гарадскім паветры яго голас здаваўся больш звонкім і выразным, чым быў на самрэч. — Ніхто не кіруе мной. Ніхто не прымусіць мяне рабіць тое, што я не хачу. Правільна, дочка? Мы глядзім на іх зверху ўніз, яны толькі кроплі расы пад нашымі босымі нагамі.

Аня верыла тату. Можна, таму, што ён не звяртаў увагі на тое, колькі гадоў яго слухачы, гавя-

Быў сур'ёзны скандал. Тата нічога не здолеў адказаць на папрокі, якія адзін за адным ляцелі ў яго, быццам талеркі аб падлогу. З такім жа званам, з такімі жа знакам незвароту. Звычайна Аня спрабавала спыняць такія размовы, атрымлівалася ў яе рэдка, але нават калі не атрымлівалася, то ўплыў усё адно нейкі быў: тата рабіўся крыху мацнейшы, маці — наадварот. Зараз жа тата адчуваў сябе сапраўдным забойцам, а маці — чалавекам, які злавіў сапраўднага забойцу. Аня нічога не магла з гэтым зрабіць, бо адчувала дзіўную слабасць па ўсім целе, толькі павекі былі моцнымі і цяжкімі, не давалі расплю-

зыкаўна, таму пасля каб не канючыла, калі раптам зробіцца горш. Спадзяюся, не зробіцца. Хоць хто яго ведае. Таблетак у дарогу нап'ешся. Трэба ж табе хоць нека адсвяткаваць.

Аня не спытала пра тату. Чаму яго так доўга няма? Ці прыйдзе ён? Вельмі хацела, але не спытала. Маці б зазлавала, магчыма, нікуды не пусціла б. Хутчэй за ўсё, не пусціла б.

Ранішнік быў зусім не раніцай. Так атрымалася. Можна, таму, што субота і тэарэтычна (а часам і практычна) першую палову дня займалі заняткі гурткоў і факультатываў. Можна, па нейкай іншай прычыне. Часам прычыны ўсё ад-

шчыць вочы. Вусны трымалі рот на замку, вушы клапатліва ператваралі ўсё пачутае ў паўсоннае трызненне.

— Паглядзі на яе! Паглядзі! Хацеў дачку забіць? Скаціна ты! Ты ніколі сваёй галавой не думаеш, што робіш. Толькі дзе знайсці выпіць. Толькі адно ў гэтай дурной галаве. Дочку ледзь не забіў. Свята нам прынёс у хату. Каб мае вочы лепш цябе ніколі не бачылі. Скаціна.

Тата хацеў падняцца, але да яго, як да нечага адзінага рэальнага, па-ранейшаму прыціскалася Аня. Ён паспрабаваў адсунуць дачку крыху ўбок.

— Вось што ён робіць. Не чапай. Не чапай маё дзіця. Ты ж толькі і можаш што... — голас маці сарваўся, далей пайшла перабоі. — Як ты мог, я ж... Адыдзі ад... Не чапай яе.

Маці сама ўзяла Аню на рукі і перанесла на ложак. За гэты час тата падняўся.

— ... з вамі, — вылаяўся ён і, крыху хістаючыся, выйшаў з пакоі. Маці чула, як ён з пэўнымі цяжкасцямі спрабуе абувацца, затым — як павярнуўся ключ, дзверы адчыніліся-зачыніліся, і ўсё. Яна засталася адна з хворай дачкой, снежаньскае паветра паранейшаму вывучала кватэру, раней такую недаступную, а зараз у адкрытым доступе. Маці не звяртала на холад аставаў. Яна бязгучна плакала, закрывшы твар рукамі. Яе сілаў проста не хапала на ўсё гэта. Не магло хапіць. А колькі яшчэ трэба трываць? Колькі?

Цэлы дзень дзяўчынка праляжала з тэмпературай. На раніцу ёй стала крыху лепш. Маці пачала прасіцца на ранішнік у школу.

— Ага. Учора на заняткі не пайшла, а сёння пойдзеш?

— Ну мама, якія там учора заняткі? Апошні дзень чвэрці. А на ранішнік... Там жа ёлка, а ў нас нават ёлкі няма. Там Дзед Мароз. Там... Я вершык вучыла. Я раскажу.

Аня шмат разоў збіралася і кашляла, пакуль у яе атрымалася ўсё гэта сказаць, магчыма, гэты кашаль і дапамог, а можа, дапамагла адсутнасць ёлкі, бо маці ўрэшце пагадзілася.

— Добра. Пойдзем. Толькі апранешся вельмі-вельмі цёпла. Вельмі-вельмі. Гэта ўсё роўна ры-

но не даюць нічога новага, яны бязважкія, пустыя і амаль нічым не адрозніваюцца ад беспрычынанасці. У выніку ранішнік пачынаецца а пятнаццатай гадзіне.

Аня спрабавала радавацца. Маці была вельмі сумная, баялася за здароўе дачкі, перажывала (хоць і не хацела прызнавацца сабе) за мужа: ніколі не было, каб ён цэлыя суткі дзесьці быў, не прыходзіў дадому. Можна, спужаўся? Усё ж такі нарабіў дык нарабіў. Можна, і піць цяпер кіне? Хоць бы дачку не пагоршала пасля ранішніка, лепш бы ў ложку засталася, але ж яна малая, хоча радавацца, а якое свята ёй можна дома даць: у гэтай пустой (такой пустой) і зусім не цёплай кватэры толькі распач і безнадзейнасць.

Вершык Аня так і не зачытала: паспрабавала, не атрымалася, збілася на кашаль. Дзед Мароз усё адно даў цукерак. Пажадаў здароўя і пахваліў за мужнасць. Рэдкая дзяўчынка ў такім стане адважыцца вылазіць з-пад коўдры, каб ісці чытаць Дзеду Марозу вершык.

Пакрыху агульны настрой пачаў перадавацца Ані і маці. Ёлка была высокая і прыгожая. Цукеркі грэлі рукі і надзеі на вечар. Дзеці адгадвалі загадкі, вадзілі карагоды, і складана было не адчуць сярод іх сябе часткай вялікага цуду. І няхай гэты цуд паўторыцца зноў праз год, ён усё роўна цуд. І няхай ім хутка вяртацца туды, дзе цудам нават не пахне. Можна ж хоць зараз атрымаць асалоду. Яны атрымлівалі, з пэўнай доляй насцярожанасці, з нейкім дарослым для Ані і дзіцячым для маці смуткам, але атрымлівалі. Каб пасля ледзь не імгненна згубіць усё гэта светлае і застацца ў балючай паўцемры. Ранішнік скончыўся. Цукеркі зрабіліся нейкімі цяжкімі, і ногі, і галава. Маці прыйшлося ледзь не несці дачку ўсю дарогу дадому.

А дома стаяла ёлка. Свяцілася рознымі колерамі, быццам спрабавала спяваць без гуку. Пахла сапраўднай сапраўднасцю, у адрозненне ад школьнай штучнай. Стаяла ў іх кватэры іх ёлка — бліскучы вартаўнік іх бліскучага свята. Ёлка, поўная каляднага настрою. Тата стаяў за ёй, ціхі, незаўважны, і глядзеў праз акно на свой горад.

ДЗЕД МАРОЗ ТЫГРАЖУЕЦА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што датычыцца фінансавага і матэрыяльнага забеспячэння, напрыклад касцюмаў, транспарту, ялінак, упрыгажэнняў ды іншага, аб гэтым клапаціцца непасрэдна мясцовыя ўлады і аддзелы культуры. Падрыхтоўка да Новага года — адна з частак бюджэтнага артыкула.

У гэтым годзе такіх адрасоў прыбавілася. Рэзідэнцыя Дзеда Мароза працуе амаль што ў кожным раёне. Усяго іх шаснаццаць, і гэта значна больш, чым у мінулым годзе. Мясцовыя ўлады ахвотна ідуць насустрач у стварэнні такога казачнага асяроддзя, бо ўсе разумеюць, наколькі гэта важна для арганізацыі дзіцячага адпачынку. Ёсць прыклад дзяржаўна-прыватнага партнёрства, у Ашмянскім раёне такая рэзідэнцыя створана на базе аграгаспадаркі.

Запатрабаванасць гэтых рэзідэнцый будзе залежаць ад некалькіх складнікаў, — удакладняе **начальнік упраўлення культуры Гродзенскага аблвыканкама Алена КЛІМОВІЧ**. — Па-першае — іх рэклама, наколькі якасна і крэатыўна яна будзе зроблена. Не менш важны фактар — якасць мерапрыемстваў. Людзі самі будуць перадаваць іншым, калі гэта сапраўды цікавае відовішча. Так што ўсе будуць старацца зрабіць сваю рэзідэнцыю больш цікавай. Калі дзесяці такая рэзідэнцыя аказалася не вельмі запатрабаванай, гэта будзе аналізавана пасля свята.

Незвычайны сваяк

Зімнік — не звычайны Дзед Мароз. Ён выглядае больш дэмакратычна і нагадвае простага селяніна. Носіць

футра да калень, высокія валёнкі і трымае ў руках драўляны кій. Праўда, як і Дзед Мароз, мае пушыстую белую бараду. Суправаджае яго не дзяўчынка-Снягурка, а блакітнавокая прыгажуня Завіруха, а таксама яшчэ каля дваццаці казачных персанажаў. Усе яны — члены народнага тэатра «Зялёны фургон» пры Іўеўскім цэнтры культуры і адпачынку. **Намеснік дырэктара ўстановы Наталля МУДРЫК** расказала, што такая мясцовая рэзідэнцыя — адна з першых не толькі ў рэгіёне, але і ў рэспубліцы. Для Зімніка і Завірухі ў лесе пабудаваны цэлы казачны гарадок з некалькімі анімацыйнымі пляцоўкамі.

Квэст па чароўнай снежнай сцежцы з казачнымі персанажамі абыдзецца ў 10 рублёў, а з падарункам — у 15.

Быў летнік — стаў зімнік...

У Лідскай рэзідэнцыі гасцей прымаюць толькі другі год, але збіраюцца працаваць штодзень, прычым даюць па некалькі прадстаўленняў. Адкрылася сядзіба Дзеда Мароза ў Лідскім раёне падчас старту дабрачыннай акцыі «Нашы дзеці». Яна размешчана на тэрыторыі аздаравленчага летніка. Наведвальнікі сочаць за прыгодамі казачных персанажаў, удзельнічаюць у конкурсах, а затым іх частуюць блінамі ды гарчай гарбатай. Абавязковы пункт праграмы — фота на памяць. Таксама можна набыць сувенір мясцовых майстроў. Па словах **дырэктара лагера Аліны КАРГІНОЙ**, многія бацькі задаволены, што не трэба везці дзяцей далёка па навагодні цуд. Цуды можна знайсці ў сваім раёне. Рэзідэнцыя будзе працаваць у выхадныя і святочныя дні, кошт біле-

та сімвалічны — 5 рублёў. Дарэчы, ужо некалькі летнікаў пайшлі па гэтым шляху і стараюцца задзейнічаць свае плошчы ў зімовы перыяд.

Пачала працаваць рэзідэнцыя Дзеда Мароза і Снягуркі каля возера Свіцязь, што ў Навагрудскім раёне. Тут наведвальнікаў, а гэта ў першую чаргу дзеці, — чакае сустрэча з усімі 12 месяцамі. Адсюль ніхто не выйдзе з пустымі рукамі: майстры-раемнікі правядуць майстар-клас. Што зробіш — тое і тваё. А хто не ўпэўнены ў сваіх сілах, можа набыць самабытную рэч прафесійнага майстроў. У рэзідэнцыю на Свіцязі можна завітаць кожную суботу і нядзелю. Дарэчы, усе яны будуць працаваць на працягу зімовых школьных канікул.

У Ваўкавыску Дзед Мароз «прапісаўся» ў раённым ДOME рамёстваў. У цудоўную драўляную хатку працягваюць паступаць пісьмы ад дзяцей, якія чытае, вядома ж, сам гаспадар. Навагоднюю ёлку не трэба прывозіць здалёк: зялёная прыгажуня 50 метраў вышыняй расце якраз напаладэку. Яе і ўпрыгожылі па-святочнаму.

Ён «разбудзіў»

Аўгустоўскі канал

Галоўны ж гродзенскі чараўнік пачне сваю работу з 21 снежня. Яго штаб-кватэра вось ужо некалькі гадоў знаходзіцца на Аўгустоўскім канале. А сёлета тут з'явіцца новы казачны персанаж — Цмок, які лічыцца ахоўнікам воднага царства. Ён правядзе прысутных па Сцежцы часу да вялікага гадзінніка — галоўнай фотазоны вандроўкі. Наведвальнікі сядзібы змогуць зрабіць здымкі і на троне Дзеда Мароза ў яго рэзідэнцыі — былым

будынку наглядчыка канала. Доміку больш за сто гадоў, у ім дзейнічае экспазіцыя гісторыі канала старога гідратэхнічнага збудавання. Летась падчас навагодніх і калядных свят тут пабывала каля 2,5 тысячы чалавек. Прычым большая частка — у рамках дабрачынных акцый.

— Гэтую традыцыю мы будзем працягваць і сёлета, — кажа **начальнік аддзела культуры Гродзенскага райвыканкама Наталля РАМАНОВІЧ**. — Разам з тым хочам задзейнічаць і турыстычныя групы, у тым ліку бязвізавых турыстаў. Для ўсіх, хто пажадае і дасць заяўку, Дзед Мароз будзе сустракаць наведвальнікаў не толькі па выхадных, але і ў будныя дні. Тут могуць выканаць заяўкі з фолк-шоу-праграмай і дэгустацыяй страў беларускай кухні. Для гэтага задзейнічаны фальклорны гурт «Жывіца» і гаспадыні з Сапоцкіна і Адэльска. Думаю, гэта «ажывіць» канал у зімовы перыяд, калі яго папулярнасць зніжаецца.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота аўтара.

У тэму

За мінулыя выхадныя Гродна наведвала амаль 1300 бязвізавых замежнікаў, якія прыехалі ў горад спецыяльна, каб акунуцца ў перадакалядную і навагоднюю атмасферу старажытнага горада і прыняць удзел у карнавальным шэсці Дзядоў Марозаў і Снягурак. З кожным годам гэта падзея становіцца ўсё больш яскравай. Напрыклад, сёлета карнавальны парад узначаліў святочны тралейбус з калонай рэтра-аўтамабіляў.

«Чырвоны» турызм, прырода і шакалад

Беларусь вучыцца разумець патрэбы падарожнікаў з Усходу

Турысты з Паднябеснай менш слухаюць і шмат фатаграфуюцца. Іх цікавіць наша прырода, камуністычнае мінулае, лён і шакалад. Кітайцы прывыклі, каб у краіне, якую яны наведваюць, былі каналы на іх роднай мове і хаця б адзін чалавек у гасцініцы, які гаворыць па-кітайску. Як на працягу Года турызму Беларусі ў Кітаі прадстаўнікі айчыннай турыстычнай галіны вучыліся разумець, што такое Паднябесная і як правільна прымаць групы падарожнікаў адтуль, расказалі спецыялісты.

«Чайна Фрэндлі»

і калгас для экспертаў

За дзесяць месяцаў сёлета ў нас пабывала ўжо 17 773 чалавекі з Паднябеснай. За гэты ж час амаль на 15 % падрас экспарт турпасажаў: Беларусь зарабіла на кітайцах чатыры мільёны 730 тысяч долараў. Разам з тым мы толькі пачынаем асвойваць сектар кітайскага турызму, хоць пазнавальнасць нашай краіны і цікавасць спажываючых з КНР да яе значна ўзраслі, лічыць **Алег МІХАЙЛАЎ, дырэктар прадпрыемства «Цэнтркурорт»**:

— Сёлета мы пачалі прымаць турыстаў па ўзгодненых з Кітаем графіках. Перш за ўсё іх цікавяць Мінск, Брэст, Белавежская пушча. Па дарозе са сталіцы на Брэст абавязкова паказваем ім Мірскі

і Нясвіжскі замкі. У межах «чырвоная» турызму падарожнікаў возяць у музей Вялікай Айчыннай вайны і Дом 1-га з'езда РСДРП. За год мы сустрэлі 28 арганізаваных груп і ўжо атрымалі графікі заказаў на 2019-ы. Сярод такіх заявак — просьба дазволіць кітайскім экспертам наведаць адзін з нашых калгасаў, каб пасля, магчыма, уключыць такі аб'ект у свае паўнацэнныя праграмы.

У красавіку па ініцыятыве пасольства Кітая група прадстаўнікоў айчыннай турыстычнай выязджала на два тыдні ў Паднябесную, каб на месцы паглыбіцца ў той асяродак і зразумець, як працаваць з кітайцамі, расказаў **Віталь ГРЫЦЭВІЧ, намеснік дырэктара Дэпартаменту па турызме Міністэрства спорту і турызму Беларусі**:

— Гэта лепш, чым лекцыя, дазволіла ўсвядоміць менталітэт кітайцаў, зразумець, як іх правільна вітаць у Беларусі. Гатэль «Мінск» ужо мае сертыфікат China Friendly («Чайна Фрэндлі») — праграмы, на якую, прымаючы кітайскіх турыстаў, арыентуецца ўвесь свет і якая прад'яўляе пэўныя патрабаванні да турыстычнай інфраструктуры, звыклай для кітайцаў. Гэтай жа сістэме, праўда, без сертыфіката, адпавядае гасцінічная сетка «Вікторыя», «Еуропа», «Спадарожнік». Аналаг такога сертыфіката — Velcom Chinese («Велкам Чайніз») — выдадзены «Краўн Плаза» Міністэрствам культуры і турызму Кітая.

Айчынная інфраструктура па-кітайску

Беларуская інфраструктура таксама «вучыцца» адпавядаць чаканням кітайскіх турыстаў і ў іншых напрамках. Тры банкі краіны — Белгазпрамбанк, Беларусбанк і БПСбанк — ужо прымаюць пластыкавыя карткі з Паднябеснай. 18 гідаў-перакладчыкаў маюць атэстаты, якія дазваляюць ім весці экскурсіі для кітайцаў на іх роднай мове.

На кітайскую мову перакладаюць назвы асноўных турыстычных аб'ектаў. Больш за ўсё, вядома, сталічных, хоць сустракаюцца паказальнікі з кітайскай мовай і ў рэгіёнах. Аўдыягіды на кітайскай ёсць у буйных музеях і замках Беларусі. Усё больш становіцца аб'ектаў з нанесеным на іх QR-кодам, дзякуючы якому ўсходні турыст можа атрымаць інфармацыю пра слаўтасць на роднай мове. А брашура «50 рэчаў, якія трэба зрабіць у Беларусі» выдаецца ўвогуле на васьмі мовах, у тым ліку і на кітайскай.

— Відэаролік «Беларусь звыш чаканняў» на конкурсе ў Шанхаі ў лістападзе заняў першае месца ў намінацыі на самае прыгожае турыстычнае відэа. На рэгіянальным узроўні падпісаны пагадненні аб пабрацімскіх сувязях з кітайскімі рэгіёнамі, — заўважыў **Віталь Грыцэвіч**. — Яскравая з'ява гэтага года — падпісанне пагаднення аб бязвізавым наведванні цягам 30 дзён кітайцамі і беларусамі абедзвюх краін. Да нас ужо прыязджаюць кітайцы, якія цікавяцца абсалютна рознымі рэчамі. Гэта не толькі камуністычнае мінулае і гісторыя, але і наша прырода, паліванне. Калі б яшчэ было падпісана пагадненне паміж Расіяй і Беларуссю аб узаемным прызнанні віз, гэта стала б добрай кропкай

для завяршэння Года турызму Беларусі ў Кітаі і дало б магчымасць здзяйсняць камбінаваныя туры і павялічыць паток кітайскіх турыстаў.

Шклянныя чаркі, абутак і сухое малако

Яшчэ ў пачатку 2018-га кітайцы мала што ведалі пра Беларусь. Шчыльная праца і рэклама прывялі да таго, што турысты з Паднябеснай, прыязджаючы да нас, ужо не проста ведаюць, што хочучы паглядзець, а нават патрабуюць адвесці іх у пэўную краму, дзе яны нагледзелі тавар.

Арыентуючыся на патрэбы кітайскіх вандроўнікаў, іх групам абавязкова выдзяляецца дадатковы час на фатаграфаванне на фоне гістарычных аб'ектаў, а інфармацыя падаецца больш сціпла.

А яшчэ кітайцы вельмі любяць купляць. Яны ўважліва вывучаюць асартымент, перш чым прыехаць да нас. Часта просяць адвесці іх у краму, дзе прадаецца «нёманскае» шкло. Набываюць шмат чарчак, фужэраў.

Не менш цікавіць кітайскіх турыстаў беларускі лён, сухое малако і шакалад.

Ірына СІДАРОК.

НІХАА, сябры!

«**Н**ІХАА» — азначае «добры дзень» па-кітайску. Такое шчырае прывітанне гучала днямі ў кабінетах Жодзінскай жаночай гімназіі. Сюды з'ехаліся педагогі з розных школ, гімназій, каб больш даведацца пра гісторыю і культуру Кітая, абмяняцца вопытам вывучэння кітайскай мовы. Зразумела, што самымі аўтарытэтнымі суразмоўнікамі ў такім выпадку былі самі носьбіты мовы — жыхары далёкай краіны. Кітай прадстаўлялі запрошаныя

студэнты з горада Ланьжоў, якія займаюцца ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя Максіма Танка. На сустрэчу яны прывезлі кніжныя выданні, рэчы з мясцовага ўжытку, нацыянальную вопратку. Адбылася цікавая размова пра музеі Кітая і інавацыі, вывучэнне кітайскай мовы беларускімі школьнікамі, развіццё беларускага кітаязнаўства. Жодзінскія педагогі правялі майстар-клас па вырабе кітайскіх ліхтарыкаў і сувеніраў, упрыгожаных іерогліфамі.

Пабываць на семінары «Кітай і Рэспубліка Беларусь» мне ўдалося дзякуючы запрашэнню яго арганізатараў — «Мінскага абласнога інстытута развіцця адукацыі» і аддзела па адукацыі, спорце і турызме Жодзінскага гарвыканкама.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Скарыйтайцеся
вашым
смартфонам,
каб адсканаваць
QR-код і ўбачыць
больш фота.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельоблстрой» (продавец) в лице антикризисного управляющего в деле о банкротстве Колеснева Н. М. извещает о проведении 22 января 2019 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Шаг аукциона – 5 %, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
--------	-------------------------------	--	-------------------------------	---

Местонахождение лотов №№ 1–4: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11. **Информация о земельном участке:** кадастровый номер 320550100003000043 общей площадью 2,5873 га (право постоянного пользования). **Целевое назначение земельного участка:** для размещения объектов административно-управленческого назначения. **Условие продажи:** земельный участок под объект продажи будет выделен по заявке нового собственника согласно законодательству РБ (предварительная схема пользования земельного участка под объекты продаж прилагается)

1	Капитальное строение с инв. № 321/С-1710 , общей площадью 218,4 кв. м, назначение – здание специализированное для производства строительных материалов, наименование – одноэтажное кирпичное здание арматурного цеха . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/13, здание арматурного цеха. Капитальное строение с инв. № 321/С-1719 , общей площадью 365,9 кв. м, назначение – здание специализированное для производства строительных материалов, наименование – одноэтажное кирпичное здание столярно-механического цеха с пристроенным сараем . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/10, здание столярно-механического цеха. Капитальное строение с инв. № 321/С-1712 , общей площадью 518,0 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание сборочного цеха . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/11, здание сборочного цеха. Капитальное строение с инв. № 321/С-1717 , общей площадью 111,9 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – одноэтажное кирпичное здание бытового помещения . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/9, здание бытового помещения. Капитальное строение с инв. № 321/С-1721 , общей площадью 316,1 кв. м, назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, наименование – одноэтажное кирпичное здание лесопильного цеха . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/8, здание лесопильного цеха. Капитальное строение с инв. № 321/С-1715 , общей площадью 16,4 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание трансформаторной подстанции . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/14, здание трансформаторной подстанции. Капитальное строение с инв. № 321/С-8915 , общей площадью 532,3 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – открытая бетонная кран-эстакада . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/12, здание открытой кран-эстакады. А также в состав лота № 1 входят: туалет на 2 очка (одноэтажное кирпичное здание) (инв. № 1007). Электросети с опорой ВЛ-10кВ (инв. № 848а). Точильный станок Г-4 ПМИ ТУПН-4 (инв. № 00206). Универсальный станок УС-2М (инв. № 00211). Циркулярный станок У-6 Ц-6 (инв. № 00213). Станок СФ 4-1 (инв. № 00221). Станок Ц-6-2 (инв. № 00222). Станок рейсмусовый СР3-6 (инв. № 00223). Станок КС-3 Ц-6 (инв. № 00230). Станок фрезерный ФСШ-1а (инв. № 00288). Станок сверлильный СВА-3 (инв. № 0345). Станок 4-сторонний 26 2М-У3 (инв. № 00216). Пилорама Р65-4М (инв. № 00229). Станок рейсмусовый односторонний СР 8-1 (инв. № 00287). Трансформатор ТМ 400-10 (инв. № 0313). Кран-балка, грузоподъемность 2 т (инв. № 00234). Кран-балка, грузоподъемность 2 т (инв. № 00235). Влагомер МГ-4Б (инв. № 893).	263 402,40	13 170,12	26 340,24
2	Капитальное строение с инв. № 321/С-1714 , общей площадью 459,8 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – двухэтажное административное кирпичное здание . Составные части и принадлежности: двухэтажное административное кирпичное здание с крыльцом, двумя мощениями, фонтаном (водоемом). Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11. Капитальное строение с инв. № 321/С-1723 , общей площадью 220,7 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, наименование – одноэтажное здание смешанной конструкции (блоки и металлическая сетка) материального склада . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/7, здание материального склада. Капитальное строение с инв. № 321/С-1716 , общей площадью 245,3 кв. м, назначение – здание специализированное коммунального хозяйства, наименование – одноэтажное кирпичное здание материального склада с пристроенным навесом . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/6, здание материального склада. Канализационные сети (инв. № 982). Туя брабант в кол-ве 10 шт. (инв. № 112-121). Котел стальной твердотопливный бытовой КСТБ-50 (инв. № 127). Насос URS 32-120 (инв. № 881). Забор кирпичный (инв. № 986).	157 420,87	7 871,04	15 742,09
3	Здание навеса (инв. № 150а). Капитальное строение с инв. № 321/С-1932 , общей площадью 103,7 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание материального склада . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/4, здание материального склада. Капитальное строение с инв. № 321/С-1711 , общей площадью 1 052,1 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – одноэтажное железобетонное здание склада с гаражом . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/3, склад с гаражом. Капитальное строение с инв. № 321/С-1718 , общей площадью 53,2 кв. м, назначение – здание специализированное коммунального хозяйства, наименование – одноэтажное кирпичное здание проходной с автосевогой . Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание проходной с автосевогой, металлическими воротами, четырьмя заборами. Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/1, здание проходной. А также в состав лота № 3 входят: дорожное покрытие (инв. № 1008). Ограждение (забор бетонный) (инв. № 1001). Площадка для изношенных шин (инв. № 1003). Площадка для сбора металлолома (инв. № 1005). Электроподъемник (инв. № 46578). Шкаф распределительный ЩУР-11-73708 (инв. № 879). Шкаф распределительный ЩУР-7 (инв. № 880). Шкаф ВРУ в комплекте с электросчетчиком ЦЭ 682 2 (инв. № 995). Травкосилка HUSQVARNA 240 (инв. № 88).	168 071,98	8 403,60	16 807,20
4	Капитальное строение с инв. № 321/С-1720 , общей площадью 399,5 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – одноэтажное кирпичное здание автогаража на 25 автомашин . Адрес: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Техническая, 11/2, здание гаража на 25 автомашин. А также в состав лота № 4 входят: дорожное покрытие (инв. № 1002). Трансформатор для термообработки бетон ТСД3-80/0,38 (инв. № 917а). Опалубка металлическая в комплекте – 48 шт.: 1500х0,90 (3 ряда) – 13 шт.; 1500х0,30 (1 ряд) – 26 шт.; 1200х0,90 (3 ряда) – 9 шт. (инв. № 156). Бензопила HUSQVARNA 365 (инв. № 996). Металлическая форма ФБС в комплекте – 5 шт.: 2400х0,50 мм – 2 шт.; 2400х0,40 мм – 3 шт. (инв. № 0768). Забор железобетонный (инв. № 985). Забор кирпичный (инв. № 1006). Беседка деревянная, размеры 2,16х 2,16х 2,10 м (инв. № 1004) – 1 шт.	70 531,15	3 526,56	7 053,12

Продавец: ОАО «Гомельоблстрой», г. Гомель, ул. Малайчука, 12. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел. 8 (029) 185-37-18** – управляющий в деле о банкротстве Колеснев Николай Михайлович; 8 (044) 769-19-61, 8 (0232) 53-27-62 – по недвижимости Яроцкая Людмила Николаевна. **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо:** 1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама»):** р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **19 декабря 2018 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе **заканчивается 18 января 2019 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактному телефону Организатора торгов).** Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. **Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 5 (пять) дней до его проведения. Для участия в аукционе предоставляются:** документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задаток) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством). **В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником (претендентом на покупку), объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %.** Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором торгов** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **10 (десяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение **10 (десяти) рабочих дней** с момента его подписания и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части) и с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-3 (ред. от 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» ст. 127–129. **Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by. Дополнительная информация по контактному телефону Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62**

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор конкурса) по поручению Коммунального производственного унитарного предприятия «МебельДревТорг» (продавец) в лице управляющего в деле о банкротстве – директора частного предприятия «Эффективное Управление» Лукашева Д. Л. извещает о проведении 4 января 2019 года открытого повторного аукциона по продаже имущества со снижением начальной цены на 50 % (лоты №№ 1–6), на 10 % (лоты №№ 7–11), в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Шаг аукциона – 5 %, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
--------	-------------------------------	--	-------------------------------	---

Местонахождение лотов №№ 1–11: Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Берегового, д.1А. **Условия продажи (лоты №№ 3–7, 9–11):** претендент на покупку (победитель) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. Действия по снятию с регистрационного учета транспортных средств, а также в случае необходимости получение регистрационных документов (при их отсутствии у Продавца) производится Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом за их счет и их силами

1	Капитальное строение с инв. № 343/С-37185 , общей площадью 288,8 кв. м, назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, наименование – деревобработывающий цех . Составные части и принадлежности согласно данным технического паспорта: тамбур (литер Б 1/к); пристройка (литер А 2/к); административное (литер А 2/к); котельная (литер В 1/к); сушилка (литер Г 1/к); пристройка (литер Д 1/к); склад с рампой (литер Е 1/к); склад (литер Ж 1/к); гараж (литер И 1/к); тамбур (литер 1); навес (литер 2); навес (литер 3); навес (литер 4); крыльцо (литер а); крыльцо (литер б); крыльцо (литер в); крыльцо (литер г); площадка (литер д); крыльцо (литер е); отмстка (литер ж); уборная (литер 5); уборная (литер 6); ворота и калитка (литер 3); забор (литер и); забор (литер к); навес (литер 7). Информация о земельном участке: кадастровый номер 325450100002000001 площадью 3,3685 га – для содержания и обслуживания производственных зданий и сооружений (право постоянного пользования). Местонахождение: Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Берегового, д. 1А	214 941,60	10 747,08	21 494,16
2	Станок кромкооблицовочный FL-440, инв. № 13044583	3 720,00	186,00	372,00
3	Ковш ПФС-0,75-1 (0,4 куб. м), инв. № 13070003	60,00	3,00	6,00
4	Станок кромкооблицовочный, инв. № 13070000	6 180,00	309,00	618,00
5	Котел Е-1,0/0,9Р, инв. № 13040006	2 940,00	147,00	294,00
6	Котел водогрейный стальной К-95, инв. № 13070001	5 040,00	252,00	504,00
7	Автомобиль ВА3-2107 , год выпуска 2004, рег. № 5881 АВ-3, VIN ХТА210700552055293, цвет белый, тип ТС – легковой специальный седан	1 404,00	70,20	140,40
8	Капитальное строение с инв. № 343/С-37204 , общей площадью 28,0 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – проходная . Информация о земельном участке: кадастровый номер 325450100002000001 площадью 3,3685 га – для содержания и обслуживания производственных зданий и сооружений (право постоянного пользования). Местонахождение: Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Берегового, д. 1А	5 076,00	253,80	507,60
9	Автомобиль ВА3-21070 , год выпуска – 2004, рег. № 8690 АВ-3, VIN ХТА21070052059433, цвет сине-зеленый, тип ТС – легковой специальный седан	54,00	2,70	5,40
10	Автомобиль ГАЗ-53-01 , год выпуска – не определен, рег. № АК 4030-3, VIN б/н, цвет зеленый, тип ТС – грузовой бортовой	1 944,00	97,20	194,40
11	Автомобиль ГАЗ-27-05 , год выпуска – 2003, рег. № АК 5336-3, VIN ХТН27050030328523, цвет – белый, тип ТС – грузопассажирский вагон	2 052,00	102,60	205,20

Продавец: Управляющий в деле о банкротстве КПУП «МебельДревТорг», директор частного предприятия «Эффективное Управление» Лукашев Д. Л. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.:** 8 (029) 645-45-14 – управляющий Лукашев Д. Л. **Шаг торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо:** 1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора аукциона (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»):** р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционе (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **19 декабря 2018 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе **заканчивается 3 января 2019 г. в 16.00 включительно.** Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. **Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за один день до его проведения.** В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником (претендентом на покупку), объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором торгов** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **10 (десяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение **15 (пятнадцати) календарных дней** и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение **5 (пяти) дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-3 (ред. от 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» ст. 127–129. **Земельный участок под объект продажи будет выделен по заявке нового собственника согласно законодательству РБ.** Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 21.07.2018 г. **Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by. Дополнительная информация по контактному телефону Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 31 января 2019 года проводит 2-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номер лота	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
17	ГАЗ-66-14 автошасси ш. ХТН006614Н0506858 дв. 159705 1987 г. пробег 1 155 км	в/г Околица, в/ч 3310	3 400,00	680,00
18	Зил-130 (перекачивающая станция горячего ПСГ-160) ш. 843537 1973 г. пробег 3 712 км	в/г Околица, в/ч 3310	5 000,00	1 000,00
19	Автошасси КраЗ-250 ш. L0669994 дв. 53225 1990 г. 4 кат. 4 914 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 000,00	1 200,00
20	Автошасси КраЗ-257Б1 ш. 499161 дв. 869708 1984 г. 4 кат. 1 054 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	5 500,00	1 100,00
21	Полуприцеп-тяжеловоз ЧМЗАП-9990 ш. 2046 1986 г. 4 кат. 1 896 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8 000,00	1 600,00
22	Гусеничный тягач АТС-59Г ш. 11421246 дв. 7АФ0623Е 1986 г. 4 кат. 140,7 км	н. п. Лесная, в/ч 48668	8 000,00	1 600,00
23	Грузовой бортовой ГАЗ-66-11 ш. ХТН0066110533235 дв. 49694 1988 г. 4 кат. 9 788 км	н. п. Лесная, в/ч 48668	3 000,00	600,00
24	Грузовой бортовой КамАЗ-4310 ш. 027981 дв. 036063 1987 г. 4 кат. 34 778 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	9 000,00	1 800,00
25	Грузовой бортовой КамАЗ-43105 ш. 001482 дв. 642697 1984 г. 4 кат. 3 295 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	9 000,00	1 800,00
26	Грузовой бортовой КамАЗ-43105 ш. 007002 дв. 865517 1986 г. 4 кат. 21 855 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	9 000,00	1 800,00
27	Седелный тягач КамАЗ-5410 ш. 86659 дв. 418363 1982 г. 4 кат. 51 620 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	7 000,00	1 400,00
28	Автошасси Урал-375А ш. 179144 дв. 823467 1975 г. 4 кат. 5 197 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	5 500,00	1 100,00
29	Грузовой бортовой Урал-43202 ш. I0096433 дв. 502474 1988 г. 4 кат. 88 790 км	г. Береза, в/ч 23324	8 500,00	1 700,00
30	Автошасси ГАЗ-66-02 ш. 0089260 дв. 1404643 1977 г. 4 кат. 9 522 км. Кузов-фургон К-66 1990 г. 4 кат.	г. Береза, в/ч 23324	4 000,00	800,00
31	Автошасси ГАЗ-66-01 ш. 0129867 дв. 1621142 1978 г. 4 кат. 8 746 км. Кузов-фургон К-66 1990 г. 4 кат.	г. Береза, в/ч 23324	4 000,00	800,00
32	Автошасси ГАЗ-66 ш. 0130015 дв. 1621241 1978 г. 4 кат. 3 489 км. Кузов-фургон К-66 1990 г. 4 кат.	г. Береза, в/ч 23324	4 200,00	840,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж **31 января 2019 г. в 10.30.**
 К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до **15.00 28 января 2019 года.**
 Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться **31 января 2019 г. с 9.00 до 9.45.**
Победитель аукциона обязан:
 1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона.
 2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.
 Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: белорусские рубли – р/с BY51BPSB30121078830299330000 в Центре банковских услуг № 701, ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код BPSBBY2X, УИН 101099370, ОКПО 37401662, российские рубли – р/с BY05BPSB30121078830876430000 (RUR) в Центре банковских услуг № 701, ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код BPSBBY2X, УИН 101099370, ОКПО 37401662. Корреспондент-Сбербанк России г. Москва, № корсчета 30111810100000000090. Реквизиты банка: БИК 044525225, ИИН 7707083893, к/с в ОПЕРУ Московского ГТУ Банка России №30101810400000000225, УНП 101099370, БИК 153001369. **Без НДС. Справки по тел./факсу (017) 398 05 41.**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

№ лота	Предмет электронных торгов и его месторасположение	Начальная цена лота, бел. руб. (с НДС 20 %)	Сумма задатка, бел. руб.
1	Лот № 1. Капитальное строение здание магазина № 88, инв. номер 320/С-26581, общая площадь 288,5 кв. м, 1967 г. п., расположенное по адресу: г. Жлобин, ул. Ленинградская, 14 г. Назначение – здание специализированное розничной торговли. Лоту принадлежит оборудование: настенный кондиционер сплит-система марки CV-24 HAS/AV, инв. № 080034. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34080000001000065 площадью 0,0766 га (право постоянного пользования), назначение – строительство и обслуживание магазина № 88	191 831,71	19 183,17
2	Лот № 2. Капитальное строение здание магазина № 87, инв. номер 310/С-23744, общая площадь 68,2 кв. м, 1963 г. п., расположенное по адресу: Гомельский р/н., д. Березки, ул. Первомайская, 77а. Назначение – здание специализированное розничной торговли. Согласно техническому паспорту зданию принадлежат: сарай инв. № 4100252; дощатая уборная инв. номер № 4100251; забор дощатый сплошной инв. № 1068726; забор дощатый решетчатый инв. № 1068727; ворота металлические инв. № 1068754; навес кирпичный инв. № 1068756. Лоту принадлежит оборудование: система охранной сигнализации инв. № 346257. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 321089200601000313 площадью 0,0405 га (право постоянного пользования), назначение – для размещения объектов розничной торговли	20 224,51	2 022,45
3	Лот № 3. Капитальное строение магазин №14, инв. номер 321/С-10339, общая площадь 129,2 кв. м, 1949 г. п., расположенное по адресу: Буда-Кошелевский район, д. Уза, ул. Вокзальная, 14а. Назначение – здание специализированное розничной торговли. Согласно техническому паспорту зданию принадлежит: сарай инв. № 410010/2; уборная инв. № 410010/1; забор дощатый сплошной инв. № 410010/5; калитка металлическая инв. № 14044; ворота дощатые инв. № 14045. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 320584003601000521 площадью 0,0426 га (право постоянного пользования), назначение – для содержания и обслуживания здания магазина	14 935, 87	1 493,59

Оператор электронной торговой площадки: РУП «Информационный центр Минэкономики», 220030, г. Минск, ул. Берсона, 1а, ком. 513, torgi.gov.by
 1. Продавец: Открытое акционерное общество «ОПС Гомель», 246014, г. Гомель, ул. Калинина, 14.
 2. Электронные торги состоятся 17.01.2019 г. на электронной торговой площадке оператора.
 3. Электронные торги проводятся в соответствии с Положением о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, в том числе земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 г. № 608.
 4. Лицо, желающее принять участие в электронных торгах, аккредитованное на электронной торговой площадке, подает оператору электронной торговой площадки заявление и документ, подтверждающий внесение суммы задатка. Сумма задатка перечисляется на текущий расчетный счет BY47BLBB30120400051678001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, г. Гомель, ул. Советская, 7, БИК BLBBBY2X, УНП 400051678.
 5. Последний день подачи заявлений – 16.01.2019 г.
 6. В течение пяти рабочих дней после утверждения протокола победитель электронных торгов (претендент на покупку) обязан возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов.
 7. После совершения победителем электронных торгов (претендентом на покупку) названных действий и представления организатору копий платежных документов, но не позднее десяти рабочих дней, с победителем электронных торгов (претендентом на покупку) в установленном порядке в соответствии с условиями электронных торгов с продавцом заключается договор купли-продажи имущества

Государственное предприятие «МГЦН» извещает о проведении 22 января 2019 г. аукционных торгов по продаже права заключения договоров аренды имущества в рамках 247-го открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной и иной собственности

№ предмета аукциона	Местонахождение имущества	Площадь (кв. м)	Размер коэффициента к базовой ставке арендной платы или размер арендной платы	Начальная цена права заключения договора аренды объекта (руб.)	Целевое использование имущества	Сумма задатка (руб.)	Характеристика имущества и иные сведения
Арендодатель – УП «БЕЛТРАНСАВТОМАТИКА», тел. + 375 (17) 225-53-47							
4	г. Минск, ул. Московская, 7, пом. 2Н	82,8	82,8 БАВ	333,48	Под складирование и хранение товаро-материальных ценностей, торговое, офисное помещение	33,30	Изолированное нежилое помещение в подвале пятиэтажного здания. Вход отдельный. Имеются: центральное отопление, водопровод, канализация, горячее водоснабжение, телефонная связь, пожарная сигнализация, естественное освещение (частично). Срок аренды – 3 года
5	г. Минск, ул. Московская, 7-71	79,7	79,7 БАВ	320,99	Под складирование и хранение товаро-материальных ценностей, торговое, офисное помещение	32,00	Изолированное нежилое помещение в подвале пятиэтажного здания. Вход отдельный. Имеются: пожарная сигнализация, электроснабжение. Срок аренды – 3 года
Арендодатель – УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» Минская дистанция гражданских сооружений, тел.: +375 (17) 225-66-22, +375 (17) 225-22-25							
6	г. Минск, ул. Чкалова, 11-81	69,11 в т. ч.: 64,0 (торг. объект); 5, 11 (крыльцо)	2,0	278,34	Под офис, розничную торговлю товарами медицинского назначения (оптика, контактные линзы и др.), аптеку, банк, страховые услуги, услуги здравоохранения, образования, объект общественного питания, розничную торговлю продовольственной и непродовольственной группой товаров (кроме товаров, бывших в употреблении, и товаров ритуального назначения)	27,80	Помещение расположено в подвале. Имеются: отопление, электроснабжение. Необходимые условия: после заключения договора аренды застраховать имущество, заключить договоры на водоснабжение, электроэнергию и вывоз мусора, оборудовать помещение пожарной и охранной сигнализацией. Все мероприятия и работы осуществляются арендатором собственными силами за счет собственных средств без последующего возмещения стоимости работ. (2*)

2* Год постройки – 1965. По техническому паспорту: фундамент – блоки железобетонные; стены – кирпичные; крыша – плиты железобетонные; полы – плитка, бетон; внутренняя отделка – стены окрашены, оштукатурены; отопление – центральное; электроосвещение – централизованная система; вентиляция с естественным побуждением

Арендодатель – Минский городской суд, тел. +375 (17) 397-21-69							
7	г. Минск, ул. Семашко, 33	678,0	1,0	2 730,65	Под объект общественного питания (для организации питания сотрудников и посетителей Дома правосудия)	273,00	Строение столовой в здании Дома правосудия. Срок аренды – 1 год. (3*)

3* Здание является объектом КВО. Департаментом охраны ведется охрана здания. Осуществляется пропускной режим в здании и дворовой территории. Встроенное строение столовой состоит из двух этажей (1-й и цокольный). Обеденный зал на 72 посадочных места. Имеются: раздаточный и производственные цеха, отдельный вход, центральное отопление, горячее и холодное водоснабжение, канализация и электроснабжение. Необходимые условия: все работы по ремонту и содержанию производятся за счет арендатора без последующей компенсации затрат, арендатор несет ответственность за создание здоровых и безопасных условий труда, противопожарную безопасность, соблюдение санитарных норм и правил в арендуемых помещениях

БАВ – базовая арендная величина с 01.04.2018 составляет 16,11 рубля.
Договор аренды заключается сроком на пять лет, если иное не указано в настоящем извещении.
Организатор аукциона – государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 10.
 Аукцион состоится **22 января 2019 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. **Возможность осмотра имущества, право заключения договора аренды которого выставлено на аукцион, обеспечивает арендодатель.**
Организатор аукциона настоятельно рекомендует лицам, желающим участвовать в аукционе, уточнить у арендодателя возможность использования объекта под планируемые виды деятельности (в том числе с учетом требований санитарных и противопожарных норм), а также размер коммунальных платежей.
 Аукцион проводится в порядке, предусмотренном Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049, а также иными актами законодательства.
 Участвовать в аукционе могут юридические и физические лица, включая индивидуальных предпринимателей.
Лицо, желающее принять участие в аукционе:
 – уплачивает задаток (юридические лица и индивидуальные предприниматели оплату производят **платежным поручением!**) по соответствующему предмету торгов (назначение платежа – **задаток для участия в аукционе № 247 от 22.01.2019 по предмету аукциона № _____**), перечисляемый на расчетный счет № BY34BPSB30121049710199330000 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску и Минской области, БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, государственное предприятие «МГЦН» (сумма задатка по каждому предмету торгов указана в соответствующей графе таблицы). **Сумма задатка для участия в аукционе должна быть внесена в срок, установленный для приема документов:**
 – подает организатору аукциона заявление на участие в аукционе с приложением следующих документов (бланк заявления можно получить у организатора аукциона):
юридическое лицо – резидент Республики Беларусь:
 копии документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;
 копии **платежного поручения** о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;
юридическое лицо – нерезидент Республики Беларусь:
 легализованной в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иного эквивалентного доказательства юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;
 копии **платежного поручения** либо иного документа о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;
индивидуальный предприниматель:
 копии документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя;
 копии **платежного поручения** о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;
физическое лицо – копии **платежного документа** о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;
 – заключает с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (далее – соглашение), бланк которого можно получить у организатора аукциона.

При подаче заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами и заключении соглашения: физическое лицо, индивидуальный предприниматель предъявляют организатору аукциона документ, удостоверяющий личность;
 представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет организатору аукциона оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица), документ, удостоверяющий личность.
Прием документов и консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с 20 декабря 2018 г. по 16 января 2019 г. включительно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.
 Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представленных для участия в торгах, несет лицо, их подавшее.
Заявления на участие в аукционе, поступившие после установленного срока, не рассматриваются.
Порядок оформления участия в аукционе: лицу, допущенному к участию в аукционе, организатор аукциона выдает билет участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.
При отсутствии у лица, желающего участвовать в аукционе, текущего (расчетного) счета в учреждении банка он должен быть открыт до подачи заявления на участие в аукционе и указан в заявлении.
Порядок определения победителя аукциона:
 – торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены и проводятся аукционистом, определяемым организатором аукциона;
 – аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимает только один участник аукциона или пока не останется только один участник, предложивший наиболее высокую цену. Аукционист трижды называет цену, по которой продан предмет аукциона, и объявляет о продаже данного предмета аукциона, а также сообщает номер участника аукциона, выигравшего аукцион по данному предмету аукциона (далее – победитель аукциона).
Размер штрафа, уплачиваемого участником аукциона и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 100 (сто) базовых величин на дату проведения аукциона.
 Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить **на текущий (расчетный) счет арендодателя** сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. **Информация о затратах доводится до сведения участников перед началом аукциона.**
Важно! Договор аренды по результатам аукциона может быть заключен исключительно с участником аукциона, ставшим победителем (приравненным к нему лицом). Заключение договора аренды, целевое назначение которого предполагает осуществление предпринимательской деятельности, с субъектом, который в силу законодательства не может осуществлять названную деятельность, не допускается.
Договоры аренды имущества должны быть заключены в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.
Телефоны для справок: отдел аукционов + 375 (17) 327 40 22, отдел аренды: + 375 (17) 327 41 70, 327 47 29, 328 36 57, бухгалтерия + 375 (17) 328 36 58. Интернет: www.mgcn.by.

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

ВЫРОШЧВАЕМ НА ГРАДЦЫ І НА ПАДАКОННІКУ

ЦЫКОРЫЯ САЛАТНАЯ:

Асаблівасцю гэтай расліны з'яўляецца тое, што ў асенне-зімовы перыяд яна выдатна расце на падаконніку, забяспечваючы зелянінай у той час, калі свежай гародніны ўжо няма.

У ліста салатнай цыкорыі ўтрымліваецца аскарбінавая кіслата, цукар, бялок, мінеральныя солі, карацін, інулін і інтыбін. Апошні, дарэчы, і надае лісцю горчч. Гэта рэчыва паляпшае работу органаў стрававання, печані, жоўцевага пузыра, падстраўнікавай залозы. Дзякуючы ўтрыманню інуліну, салатная цыкорыя — выдатны дыетычны сродак для хворых на цукровы дыябет.

Пасадка і догляд

Цыкорыя салатная, або эндывій, — расліна двухгадовая. У першы год жыцця ўтварае буйную разетку лісця і доўгі канічнай формы караняплод даўжынёй 25—30 см. Салатная цыкорыя добра расце на ўгноеных рыхлых някіслых глебах. На сонечным, абароненым ад ветру месцы.

Глеба павінна быць досыць вільготнай, але не пераўвільготненай. Насенне высейваюць у другой палове мая, засыпаючы пластом глебы на 1—1,5 см. Догляд

зключаецца ў прарэджванні раслін (з інтэрвалам 10—15 см), праполкі, рыхлення міжраддзёў. Каб салата не пакутавала ад мучністай расы, паліваць лепш раніцай, пазбягаючы пападання вады на лісце. У сухую пару расліны могуць пайсці ў стрэлку.

Каб цыкорыя не гарчыла

Зеляніна цыкорнай салаты гарчыць. Каб зрабіць яе смачнай, лісце адбельваюць. Ёсць некалькі спосабаў.

Першы спосаб

Лісце дарослых раслін (прыкладна праз 12 тыдняў пасля пасеву) збіраюць пучком да вяршыні і асцярожна абвязваюць шпагатом або вузкой стужкай, каб ніжняе лісце не палегла на зямлю і не загінула.

Затым накрываюць спанбондам або пластыкавай скрыняй (можна і вядром), цалкам ізалюючы ад святла, але пакідаючы для вентыляцыі невялікія шчыліны. Паліваць салату ў перыяд адбельвання трэба асцярожна. Вада не павінна трапляць на лісце і тым больш у сярэдзіну расліны. Працэс адбельвання даволі карпатлівы, таму ім займаюцца па меры неабходнасці (па 2-3 расліны).

Другі спосаб

Перад надыходам моцных маразоў цыкорыю выкапваюць з каранем і пераносяць у цяпліцу або склеп з пастаяннай тэмпературай 10—15 °С. Прыкопваюць у скрыню з пяском або агароднай зямлёй, пакідаючы паміж раслінамі невялікія прамяжкі. Затым адбельваюць, як у першым спосабе. Праз 2-3 тыдні лісты становяцца крэмава-белымі і салодкімі. Захоўваецца цыкорная салата дрэнна, таму лісце лепш адразу з'есці.

Зеляніна на падаконніку

Восенню і зімой можна атрымаваць зеляніну (пушышак) з караняплодаў салатнай цыкорыі. Для гэтага салату ў канцы верасня ўбіраюць разам з бацвіннем, складаюць у невялікія купкі (бацвіннем вонкі) і пакідаюць на 5-6 дзён для правальвання і падсушвання. Затым бацвінне абразаюць на 3 см вышэй шыйкі караняплода. Ад зямлі караняплоды не чысцяць і кладуць на захоўванне ў склеп або іншыя памяшканні з тэмпературай 1-2 °С.

У канцы кастрычніка — пачатку лістапада караняплоды высаджваюць у скры-

ні з ўвільготненым грунтам (торф, торфапясочная смесь, перагной ці ўвільготненае пілавінне). Накрываюць зверху цёмным матэрыялам і пакідаюць у памяшканні на 1,5-2 тыдні пры тэмпературы 10—12 °С. Пасля пераносяць у памяшканне з тэмпературай 15—20 °С. Ураджаюць праз 3-4 тыдні.

Віды і сарты

На агародзе вырошчваюць тры культурныя разнавіднасці:

- Вітлуф — шыракалісты, утварае буйную далікатную галоўку, якая па форме падобная на салату рамэн;
- Эндывій — кучаравы (разрэзалісны);
- Эскарыйёл — з разеткай з шырокага цельнакрайняга лісця з мясцістай жылкай.

Насенне ў асноўным бывае замежных вытворцаў. У продажы сустракаюцца наступныя паўкачаных гатункі: Конус, Ракета, Таццяна, Радзічыя, Бельгійская эндывія, Экспрэс.

А пакуначкі з хітрай назвай «салатная цыкорыя Вітлуф» — гэта сорт белай цыкорыі, які пасля стаў мінімальнай назвай разнавіднасці з выцягнутымі качанчыкамі.

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра
15 снежня.
Месяц у сузор'і Цяльца.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	9.25	16.48	7.23
Віцебск —	9.22	16.30	7.08
Магілёў —	9.15	16.38	7.23
Гомель —	9.03	16.43	7.40
Гродна —	9.39	17.05	7.26
Брэст —	9.31	17.14	7.43

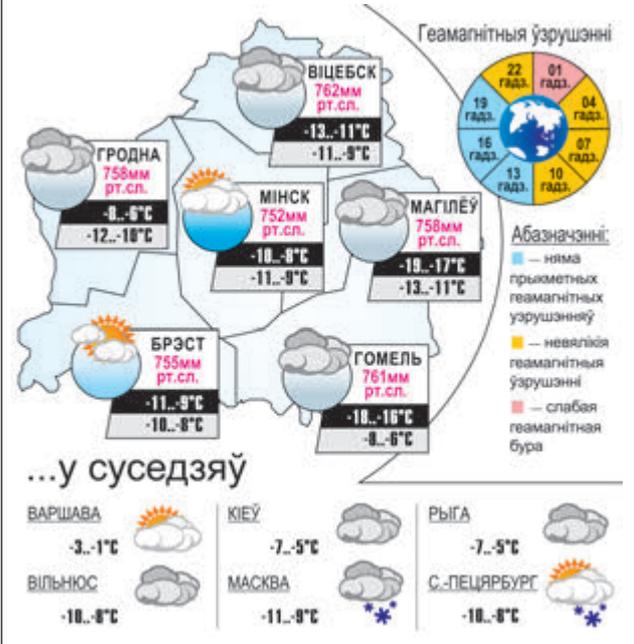
Імяніны

Пр. Максіма, Мікалая.
К. Дар'і, Элеаноры,
Габырыэля, Рыгора,
Урбана.

Фота Максіма ШАСТАКОВА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Старэўць усе. Ужо паўгода стрыптызёр Тарзан пачынае танец з таго, што павольна здымае пояс з сабачай поўсці.

— Вы пакуцеце на алкагольную залежнасць?
— Ну чаму ж адразу «пакуцеце»?..

За тое, што Ігар ірвануў стоп-кран, яго аштрафавалі на пяцьдзясят рублёў. Але падзенне цешчы

з верхняй паліцы было таго варта.

Мужчына заўважае, што яго жанчына пастрыглася толькі ў двух выпадках:

- 1) яна прыйшла дадому лысая;
- 2) ён сядзеў і чакаў яе ў цырульні.

Сантэхніку Пятровічу сёння пяцьдзясят, і ў яго гэта соты дзень без алкаголю. Не запар, вядома.

caricatura.ru

Даты

Падзеі

Людзі

19 СНЕЖНЯ

У краіне

1903 год — нарадзілася (г. Тбілісі) Тамара Цулукидзе, беларуская пісьменніца, перакладчык, заслужаная артыстка Грузіі. У 1936 і 1950 гадах рэпрэсаваная. Рэабілітаваная ў 1956 годзе. З 1959 года жыла ў Мінску. Аўтар артыкулаў пра тэатр. Для дзяцей выдала кнігі «Лялечны тэатр у школе», «Блакiтны факел» і іншыя. На беларускую мову перакладала творы грузiнскiх пiсьменнікаў. Памерла ў 1991 годзе.

1907 год — нарадзіўся (г. Гомель) Мікалай Мікалаевіч Дворнікаў, дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі. З 1932 года на падпольнай рабоце: сакратар Беластоцкага, Брэсцкага акруговых камітэтаў КСМЗБ, член сакратарыята, 1-ы сакратар ЦК КСМЗБ. Адзін з кіраўнікоў Кобрынскага ўзброенага выступлення сялян (1933). У 1937—1938 гадах удзельнічаў у грамадзянскай вайне ў Іспаніі. Загінуў у 1938 годзе.

1908 год — нарадзіўся Сцяпан Андрэевіч Умрэйка (вёска Пясочнае, цяпер у Капыльскім раёне), беларускі вучоны ў галіне педагогікі, член-карэспандэнт АПН СССР, прафесар, заслужаны настаўнік Беларусі. У пасляваенныя гады працаваў намеснікам міністра асветы Беларусі, дырэктарам НДІ педагогікі. Аўтар навуковых прац па гісторыі народнай асветы, педагогічнай думкі ў Беларусі, праблемах станаўлення і развіцця агульнаадукацыйнай школы. Памёр у 1978 годзе.

1935 год — нарадзілася (Расія) Валянціна Пятроўна Лемцюгова, беларускі мовазнавец,

доктар філалагічных навук, прафесар. Праводзіла даследаванні ў галіне лексікалогіі, лексікаграфіі, анамастыкі, культуры мовы. Аўтар работ па паходжанні назваў населеных пунктаў (айканіміі). Укладальнік «Украінска-беларускага слоўніка», слоўніка-даведніка «Кіраванне ў беларускай і рускай мовах», «Кароткага слоўніка беларускай мовы». Памерла ў 2018 годзе.

У свеце

1908

год — у заліве Пятра Вялікага ўпершыню ў свеце здзейсніла падледнае плаванне падводная лодка «Кефаль».

1915

год — нарадзілася Эдзіт Піяф, славетная французская эстрадная спявачка. Артыстка яркай індывідуальнасці, майстар французскай лірычнай песні-спеведзі. Аўтар тэкстаў і музыкі песень, а таксама аўтабіяграфічных кніг. Здымалася ў кіно: «Безназоўная зорка», «Парыж працягвае спаваць». Памерла ў 1963 годзе.

1915

год — у Петраградзе Казімір Малевіч упершыню абнародаваў 39 беспрадметных работ, сярод іх — знамяціты «Чорны квадрат».

1917

год — у Манрэалі стартваў першы рэгулярны чэмпіянат Нацыянальнай хакейнай лігі. У гэты дзень «Вондэрэрс» выйграў у клуба з Таронта 10:9, а «Манрэаль Канадыенс» выйграў у хакеістаў з Атавы — 7:4.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
 РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНАУ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
 Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
 НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
 ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
 Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zvezda.by>;
 e-mail: info@zvezda.by,
 (для зваротаў): zvarot@zvezda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4531.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
 РЕКЛАМЫ e-mail: reklama@zvezda.by

Нумар падпісаны ў 19.30
 18 снежня 2018 года.